

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Nr. 12. III aastakäik

TEATAJA

15. juunil 1928.

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas .	„ 1.50
Välismaale .	„ 5.00
Poolaastas .	„ 3.00

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
Kõnetraat 17-77, toimetaja kodus 1-35
Toimetaja kõnetunnid: igal äripäeval
12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . .	kr. 40.00
1/2 „ . . .	„ 22.00
1/4 „ . . .	„ 12.00
Kaanekülgedel—kokkuleppel	

SISU: Raha- ja pangareform Inglismaal „Sales promotion“ — ehk „äri määrdõllkann“. Rahvusvahelise laevaomanikkude seltsi konverents. Eesti maksu-bilanss 1927. a. Uued tempelmaksu normid laevasõidu toimingutes. Kaubandus-tööstuskoja peakoosolek. Koja rahaline aruanne 1927. a. eest. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Uusi seadusi ja määrusi. Turgude ülevaade. Välisbörssid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedel.

Raha- ja pangareform Inglismaal.

Ammuoodatud Inglise raha- ja pangareform on viimaks ometi teoks saamas. 4. mail avaldati vastav seaduseelnõu ja kümme päeva hiljem võttis alamkoda selle juba teisel lugemisel vastu. Nagu kogu Inglise seadusandluses, ei ole ka selles eelnõus midagi uut ega ootamatut — ta annab ainult vormilise seadusliku aluse juba faktiliselt olemasolevale olukorrale, jättes endiselt lah-tiseks ja otsustamatuks kõik teoreetilised vaid-lused, mis pärastsõjaaegsele rahanduse arenemi-sele on nii iseloomulikud, jättes ühtlasi ka lahti kõik võimalused Inglise keskpanga ja rahasüsteemi edaspidiseks faktiliseks arenemiseks selles suunas, mis elu ette kirjutab.

Inglise Pank kui emissiooni keskpank töötab teatavasti Peel'i akti põhjal 1844. aastast teistel põhimõtetel kui emissiooni-pangad Euroopa mandril, välja arvatud kadunud Vene riigipank, mis osalt Inglise Panka järele aimas. Kokkuvõetult seisab see põhimõtte selles, et eeldatakse teatud minimaalset pangatähtede ringvoolu, mille vahetamist kulla vastu kunagi ei nõuta ja millel seepärast kullakatet tarvis ei ole. Seesuguseks mi-nimaalsummaks oli olnud 20 aasta jooksul enne Peel'i akti maksmapanekut £ 14,000,000 — mis-guguse summa peale akt Panga kullaga katma-

ta emissiooni (fiduciary issue) kindlaks määras. Kõik liikvelolevad pangatähed üle selle summa pidid olema kullaga kaetud nael naela vastu. See seisukord oli senikaua igapidi vastuvõetav, kuni pangatähtede ringvool rahvamajandusliku läbi-käigu kasvamise tagajärjel küllalt suureks ei tõusnud. Sedamööda aga, kuidas üldine pangatäh-tede ringvool kasvas, muutus see määr sisuliselt eeskirjaks, et Inglise Pank saab lasta välja ainult kullaga kaetud pangatähti või õigemini, et ta pea-le pangatähtede katmise nael naela vastu isegi peab oma teatavaid kullatagavarasid pidama. Peel'i akti põhjal on nimelt Pank jaotatud ka-heks osakonnaks: emissiooniosakond ja pangao-sakond. Emissiooniosakond annab pangaosakon-nale igakord just niipalju pangatähti välja kui-palju emissiooniosakonnas kulda on, juure arva-tud seaduslikult lubatud katteta emissioon. Sel-lest pangatähtede hulgast laseb pangaosakond tarviliku osa liikvele ja teise osa, ühesarvatud vahetusraha ja osa igapäevasteks maksmisteks tärvismineva kuldraha, peab oma kassades taga-väraks. See viimane summa moodustabki kuul-sa Inglise Panga reservi, mida mõned eksli-kuilt on pidanud Panga kullatagavaradeks. Tege-likult aga seisab see reserv peaausjalikult koos

Panga oma emissiooniosakonnalt saadud tähtedest. Kuna see reserv peaaegu ainsaks kassatagavaraks on kogu Inglise rahastustele, siis pidi Pank alati selle eest hoolt kandma, et see reserv liig väikeseks ei jääks, ja kogu Inglise Panga poliitika seisabki lõppude lõpuks selle reservi kaitsmise poliitikas. Läänud sajangu 90 aastast peale, kus üldtsirkulatsioon oli tõusnud 20 miljonist naelast keskmiselt 40 aastatel kuni 25—30 milj. naelani, on Pank olnud sunnitud pidama pangatähtede reservi, mis tema lubatud kullaga katmata emissiooni õigusest suurem on, nii et kullaga katmata pangatähed viimase 30 aasta jooksul peaaegu kunagi pangakassadest kaugemale ei ole jõudnud.

9. mail s. a. oli näiteks emissiooniosakonnalt õigus £ 19.750:—:— eest katmata pangatähti välja lasta ja samal ajal seisis pangaosakonnas reservis pangatähti £44.858.355:—:—, nii siis enam kui 2 korda rohkem, ja ringvoolusolevate pangatähtede vastu £ 135,2 milj. väärtuses oli Pangal kulda 161,9 miljonit; seega oli pangatähtede kate mandri Euroopa mõistete järele ligi 120%; Panga reserv aga, s.t. väljalaskmiseks vabad kasutatavad ja kuld- ja hõberaha Inglise Panga pangaosakonna kassades, võrreldes tema jooksvate kohustustega, oli kõigest 40,7%.

Et Inglise Pank niisuguste kitsaste eeskirjade piirides üldse töötada suutis, selle eest võlgneb ta tänu Inglise tshekisüsteemile, mille kaudu osalt just selle tagajärjel, et Pank ei saanud raha ringvoolu vastavalt nõuetele suurendada, kaugelt suurem osa maksimi Inglismaal tehti ja tehakse (mõnede arvates koguni kuni üheksa kümnendikku).

Kuid teatud raskuseks on see seisukord Inglise majandusringkondadele alati olnud ja nende närve lõpmatult pingul hoidnud, sest Inglise Pank oli sunnitud silmas pidades reservi nõudeid oma diskonto-protsendiga alalõpmata mängima. Et ainult ühe näite tuua: 25. maist 1900 kuni 21. märtsini 1907. seisis Prantsuse Panga diskonto muutatult 3 peal. Sama aja jooksul muutis Inglise Pank oma diskonto-protsent 26 korda! Seepärast oli õieti Inglise Panga reform juba enne sõda päevakorral.

Sõja aiates tekkis aga ka Inglismaal suur nõudmine sularaha järele ja seepärast anti riigikassale õigus Inglise pangatähtede kõrval, mille alam nimiväärtus oli £ 5:—:— välja lasta ühe-naelalisi ja kümneschillingilisi riigikassatähti. Vaevalt võib arvata, et nende riigikassatähtedega suuremal ulatusel sõda finantseeriti, nagu seda tehti Euroopa kontinendil. Selleks on nende sum-

ma, võrreldes sõjakuludega ja Briti ka praegusteigi iga-aastaste celarvetega, võrdlemisi väike (maksimum 1920. aastal £ 365,5 miljonit). Need lasti ringvoolu peaaeguliselt läbikäigu kergendamise otstarbel, tõeliselt „rahamärkide puuduse kõrvaldamise otstarbel“, nagu Eesti esimene rahaseadus ütles, mis riigikassatähtede trükkimisele meil aluse pani.

Kogu sõja aja pidas Inglise Pank oma põhikirjast täpselt kinni, s. t. ta ei keeldunud oma pangatähtede vastu kulda andmast ja samuti ei ulatunud tema tähtede summa tema avaldatud aruannetes*) kunagi üle lubatud maksimumi. Kuid samal ajal ei tulnud tal kunagi tähtede vastu kulda anda, sest et niisugust nõudmist ükski inglanc kui ebapatriotlikku ei tõstnud. Alles üsna hilja pärast sõda, nimelt 1920. aastal, keelas riik kulla väljaveo ära ja tegi sellega ühtlasi Inglise Panga kohustuse oma tähti kullas vahetada illusoorseks. Ka siis, kui Inglise nael hiljem kulla vastu õige tähtselt oma väärtusest oli kaotanud, ei tõstnud Inglise Pank ametlikult oma kulla ostu- ja müügihindu, nii et ta oma põhikirja õieti kunagi ei ole rikkunud.

Pärast aastaid kestnud võitlust läks Inglise riigikassal ja Pangal korda emissiooni nii kaugemale vähendada ja naela kurssi ühtlasi tõsta, nii et 1925. aasta maiks kulla standard jälle uuesti tegelikult maksuma võidi panna, kuigi muudetud kujul. Kuna varemalt Inglise Pank oli kohustatud nõudmisel oma tähtede vastu kuldraha andma, on ta nüüd sellest kohustusest vaba ja peab andma ainult kulla hinnaga 77 sch. 10,5 d. standard untsi eest, ja ostma kulda (nagu ennegi) hinnaga 77 sch. 9 d. untsi eest. Juba 1924. a. oli Chamberlain'i komitee, kes kulla standardi küsimust uuris, oma aruandes kirjutanud, et pärast kulla standardi maksmapanemist, mis nende arvates pidi sündima 1925. a. lõpul, umbes 3 aastat kulub selleks, et jõuda selgusele, kui suur tegelikult tarviline kullaga katmata pangatähtede summa oleks, nii et kogutud kogemuste põhjal 1928. a. alul arvatavasti võiks riigikassa tähed lõpulikult Inglise Pangale üle anda. See ettekuulutus on päevapealt täidetud. Uue seadusega antakse riigikassatähtede emissioon Inglise Pangale üle ja ühtlasi tõstetakse katmata emissiooni summa £ 19,75 milj. pealt £ 260 milj. peale. Riigikassas, andes üle oma emissiooni, mis praegu on ümarguselt £ 295 milj., annab ühtlasi üle selle vastu seisvad kindlustused, ja nimelt Inglise pangatähed (£ 56 milj.) hõbeda (umbes £ 5 milj.) ja

*) Kahe aruande vahel olevat see üks kord ette tulnud.

riigi väärtpaberid ülejäänud summa eest. Selle eest on Inglise Pank kohustatud kõik oma kasu pangatähtede emissioonist maksma riigile.

Et selgust muretseda küsimusse, kust on võe-

tud uus kullaga katmata pangatähtede summa, on meil tarvis vaid praeguse emissiooni seisukorra juures peatuda. See seisukord oli 9. mail s. a. järgmine:

Inglise pangatähed.

Kuld	£ 160,3
Muud kindlustused	£ 19,8
Kokku	£ 180,1

Pangatähed riigikassatähtede kindlustuse depoo	£ 56,2
Pangatähed pangaosakonnas	£ 44,9
Pangatähed liikvel	£ 79,0
Kokku	£ 180,1

Riigikassatähed.

Pangatähed riigik. täht. kindl.	£ 56,2
Höbe ja muud kindl.	£ 238,9
Kokku	295,1

Riigikassatähed liikvel	£ 295,1
Kokku	295,1

Ühendades mõlemad emissioonid, saaksime

Kuld	£ 160,3
Höbe ja muud kindl. (19,8+238,9)	£ 258,7
Kokku	419,0

järgneva pildi:

Pangatähed pangaos.	£ 44,9
Pangatähed liikvel	£ 374,1
Kokku	419,0

Nagu sellest kokkuvõttest näha, kavatses valitsus lihtsalt legaliseerida olemasolevat seisukorda — meie kokkuvõtte järele oli katmata emissioon 9. mail s. a. £ 258,7 milj., kuna soovitud piir on £ 260 milj.

Võttes arvesse seniseid Inglise Panga kibedaid kogemusi, kus Pank oma reservi hoidmise mõttes teravat krediitide kokkutõmbamise poliitikat pidi ajama, aegadel, kus neid krediite teinekord väga hädasti tarvis oli anda, millest muidugi loomulikult tekkisid etteheited Pangale, sisaldab uus korraldus muuseas võimaluse katmata pangatähtede summat suurendada, kui Pank seda palub ja valitsus sellega päri on. See suurenduse luba antakse igakord 6 kuu peale ja ei tohi parlamendi sanktsioonita ühtejärgi kesta üle 2 aasta. Teiste sõnadega, kui tuleb avalikuks, et seadusega määratav kullaga katmata tähtede summa ringvoolu nõuete jaoks väikseks on jäänud, tuleb teda seadusandlikul teel suurendada.

Nagu vaidluste puhul seaduseelnõu ümber parlamendis valitsuse esindaja seletas, kavatsetakse emissiooni suurendamise lube anda mitte üksi hoopis erakordsetel juhtudel, nagu seda näiteks olid 1857. ja 1866. aasta kriisid, vaid ka sesooniliste nõudmiste rahuldamiseks. Teiste sõnadega, tarvitada seda õigust umbes samuti, nagu Saksa riigipangas kvartaali lõppude kohta ette nähtud suuremad emissioonid.

Omaval ajal oli Inglise Pank kõige suurem Londoni pankade hulgas nii oma kapitalide kui ka operatsioonide poolest. Nüüd on ta ammu

juba mitme suurpanga poolt üle trumbatud ja kui näiteks Inglise Panga reserv (kassatagavarana) praegu seisab umbes £ 45 milj. peal, siis oli läinud aasta lõpul Barclays Panga reserv (kassa ja Inglise Panga arve) £ 60 milj., Midland Panga — £ 68 milj. ja Lloyds Panga — £ 58 milj. Ei ole seepärast midagi iseäralist, kui mõnel neist pankadest või nende pankade konsortsiumil tuleks mõte oma kassatagavarasid kullas hakata hoidma selle asemel, et neid koondada Inglise Panka, ja on täiesti mõeldav, et need pangad, ajades niisugust poliitikat, Inglise Panga võiksid tema praegusest keskpanga seisukorrast välja suruda. Nähtavasti ongi see küsimus ühel või teisel viisil juba päevakorral olnud, sest uus seadus sisaldab muuseas määruse, mille järele Inglise Pangal on õigus igapähe, kellel on kulda rohkem kui £ 10.000 väärtuses, nõuda aruannet ja selle kulla ära osta, kui teda ei hoita ekspordi jaoks või tööstuslikkudeks otstarveteks. Nagu näha, on selle paragraafi määruks otsekohe sihitud võimaluse vastu, et kellelgi teisel ei tuleks meele Inglismaal oma kullareserve hakata soetama, ning ühtlasi on Pangale antud õigus niisuguseid reserve enda juure koondada, makstes nende eest oma tähtedega.

Sisuliselt on uue seaduse vastu vaieldud peaaegu ainuüksi sellelt seisukohalt, et ta Inglise Panga rahvamajanduse finantseerimisel liig kitsastesse piiridesse seab, teiste sõnadega, teda küllalt vabalt ei luba oma tähti trükkida. Need etteheited tulevad ühelt poolt töösturite, teiselt

poolt aga veel teravamal kujul tööliste ringkonnast ja neid tuleb igatahes võtta kui viisakalt väljendatud soovi inflatsiooni abil kas tööstuse seisukorda parandada või tööpuudust vähendada. Neid arvamisi on õige tihti olnud kuulda ja seepärast muuseas oldi töölisringkondades kuldvaluuta maksmapaneku vastu, sest et temaga kaasas käis teatud deflatsioon.

Mr. Baldwin on aga kord öelnud, et tema ei ole ei inflatsioonist ega ka deflatsioonist, tema on nonflatsioonist, ja seda näitab ka käesolev eelnõu, mille järele lihtsalt maksvat korda tahetakse legaliseerida, sest, nagu nüüd vaidluste ajal parlamendis tuli avalikuks, on tegelikult riigikassatähtede emissiooni korraldamine kogu aja olnud Inglise Panga käes. Nii on eelnõu ka üsna külmaverelise vastuvõtu leidnud ja vaidlused tema ümber parlamendis olid võrdlemisi elutud, välja arvatud tööerakondlase Snowdeni kõne, kes kõik eelnõu põhimõtted kiitis heaks ja ainult Inglise Panga korralduse leidis olevat ebamoodsa, olgugi et see ebamoodne asutus oma ülesandeid tänini Snowdeni enda sõnade järele eeskujulikult olevat täitnud.

Huvitav on vast sellega ühenduses nimetada, et Inglise moodne majandusteadlane Keynes, kes rahasüsteemi ja samuti ka Inglise naela kulla väärtusega üldse ei taha siduda, seda vanamoodseks ja iganenuks pidades, ei leia uue-

le seadusele muud etteheidet kui seda, et katte- tu emissiooni summa olevat liig väike määratud. (!)

*

Seespidi on ju kahtlemata Inglise Pank oma uuel alusel täiesti kindel, kuid teda varitseb üks hädaoht. Nagu teada, on viimasel ajal paljud Euroopa keskpangad, nende seas ka niisugused suurused, nagu Prantsuse Pank, oma tagavarasid hakanud hoidma Inglismaal, ja kui neil asustel ükskõik missugusel põhjusel peaks tulema tahtmine oma tagavarasid mahutada mujale või tuua koju, siis võib, nagu asjatundvalt poolt on seletatud, Inglise Pank oma reservid kaotada ainsa päeva jooksul. Selle vastu ei ole nähtavasti olemas muid abinõusid kui riiklikude keskpankade koostöötamine, mille eest ka Inglise Panga kauaaegne juht Norman kogu aja on võidelnud ja mida ta suurelt osalt on teostanud. Tegelikult ei ole üksikud keskpangad oma kullatagavarade üle täielikud peremehed, vaid rahvusvahelisi kullatagavarasid valitsevad suurriikide keskpangad teatud piirini ühiselt ja jaotavad neid omavahel kokkuleppel. Seepärast seisab ka Inglise rahasüsteem ainult ühe jalaga selle seaduse alusel, mis temale Inglise parlament annab, teise jalaga seisab ta emissioonipankade rahvusvahelisel kokkuleppel. Selle viimase jalaga on aga kerge komistada.

N. K.

„Sales promotion“ — ehk „äri määrdeõlikann“.

Uudis on loomulikult pärit Ameerikast, kus ta on sündinud ja arenenud olude sunnil. Kuigi ta sarnasena meie oludele ei ole kohane, oleks vist siiski huvitav selle korraldusega tutvuda kas või ainult selleks, et näha, kui põhjalikult — võiks koguni ütelda teaduslikult — Ameerika suurärimehed käsivad kõiki äri menusse puutuvaid küsimusi. Nime „Sales promotion“ võiks ehk Eesti keeles kõige paremini väljendada sõnadega „läbimüükide kiirendamine, edendamine.“

Mis on siis „Sales promotion“? Vastus: kavalikindel töö kõige selle heaks, mis võib läbimüüke edendada, elustada ja suurendada.

Nüüdsel ajal on kõigis suuremais Ameerika tehastes ja engros-ärides „Sales promotion“-osakond. Osakonna juhataja ning ametnikud peavad hoolitsema reklaami eest ja alaliselt jälgima neid asjaolusid, mis võiksid kaasa aidata läbimüügi suurendamiseks. Harilikultes kauplustes ei ole isegi Ameerikas „Sales promotion“-osakondi asutatud, enne kui suuräri „William Filene Sons Company“ Bostonis (kellel on osa-

kondi ülemaalistes ulatuses) tegi algatuse ning palkas selleks juhataja, kellel abiks on erihariduse saanud ametkond. Millised on siis „Sales promotion“-osakonna ülesanded ülalnimetatud äris? Osakonna juhataja Harlow jutustab sellest ise lähemalt ühes Ameerika kaupmeeste eriajakirjas.

Esiteks püüab „Sales promotion“-osakond olla ühendussidemeks äri sisseostude toimija ja müüjaskonna vahel. Kaubad, mida äri ostab, tulevad enne „müüa“ äriabilistele. See tähendab seda, et müüjaskond peab esiteks saama juhtnöörid teatud kauba kõikide omaduste kohta, peab teada saama, kuidas teatud kaupa tarvitatakse, peab tundma kauba uusi moode, kujusid, ilustusi jne. iga hooaja alul.

„Meie oleme äri määrdeõlikann“, ütleb Harlow, „ja meie ülesandeks on iga ratas määrada nii, et kõik läheks libedalt ja takistuseta, et kõik osakonnad töötaksid üheskoos ilma omavahelise hõõrumiseta. Meie võime jalutada mööda pikki kaupluseruume ja uurida erapooletu silmaga, kui-

das sünnib müümine ning kuidas juhitakse eriosakondi. Meie võime uurida mitmesuguste erikaubaliikide läbimüüki ja alati olla teadlikud selles, milline asi ei lähe kaubaks; uurida põhjusi, miks just see asi kaubaks ei lähe; lõpuks võime astuda mõningaid samme selleks, et teatud kaupa ostetaks. Kõik, mida kuuleme müüjatel, osakonna juhatajatel ja ostjatele — võetakse kokku ja antakse edasi teadmiseks kaupade sisseostjatele ning äri juhatajatele.

Üks põhimõte, mille Harlow kohe ellu viis, oli järgmine: „Meie muretseme seda!“ Küsib keegi ostja kaupa, mida äris ei ole, pakub müüja seda kaupa siiski soovitud määral muretsema ja ostjale koju saatma. Müüja saadab siis kirjajaliku ostukäsu erilisele osakonnale, milline muretseb soovitud kauba, kuigi kauplus ise seda peaks ostma hariliku detailmüügi hinnaga. Kui korduvalt küsitakse sama kaupa, siis muretsetakse seda juba lattu. See väike teene, mis seega ostjale üles näidatakse, mõjub nõnda, et ostjal on heameel ja ta jätkab oma ringkäiku äris, tehes teisigi oste. Õige tähtsaks pooleks kõneall oleva osakonna tegevuses on olnud nõuandekursuste pidamine müüjatele eriti selle asjaolu allakriipsutamiseks, et müüjad peavad ostjatele tegema ettepanekuid ega müüma üksi seda kaupa, mida ostja kauplusesse tulles nõuab, vaid veel midagi teist, midagi sarnast, mida võiakse tarvitada selle kaubaga ühenduses, mida ostja on soovinud osta. Tulemuseks on müüjaskonna kasvanud huvi läbimüügi suurendamiseks, mis väljendub selles, et müüja pakub ostjale peenetundeliselt mitmesugust kaupa, mitmekesiseid mustreid ja liike samast kaubast jne. või kohasel viisil juhatab ostja mõnda teise osakonda.

Filene Sons äris on müüjaskonnal otse keelatud müüa daamile kübarat, mis talle ei sobi. Ostja peab olema rahul ega mingi hinna eest ei tohi ta kõndida mööda linna, peas kübar, mis teeb temast hernehirmutise ning ühtlasi on häbiks äri.

„Sales promotion“ paneb õige suure väärtuse ka sellele, et äri müüjaskond ise ostaks tarvilised kaubad oma ärist. Mõte on see, et kui oma müüjaskond ei osta neid kaupu, siis ei või oodata, et teised neid ostaksid. Filene Sons suuräris on tervelt 2.500 naismüüjat. Ainult neile müüakse moeosakonnas iga päev 5-6.000 dollari väärtuses kübaraid. Need 2.500 naist tegutsevad mannekeenidena igaüks omas tutvusringkonnas. Müüjaskonnale antakse nõu osutada lojaalsust oma äri vastu sel teel, et nad igal võimalikul juhul soovivad oma äri. Kui näiteks abilise jätab ajalehe maa-aluse raudtee vagunisse, antakse temale nõu leht nõnda käämata, et Filene

Sons'i kuulutus kohe paistaks silma sellele, kes järgmisena lehe kätte võtab. „Kui igaüks meie abilitest iga päev üht teatud kaupa oma tuttavaile soovitaks,“ ütles Harlow uhel loengul, „siis kasvaks meie äri läbimüük nii suureks, et kogu maailm imestaks.“ „Sales promotion“-osakond peab seega olema kogu masinavärgi määrdeõlikann, ta peab vaimumustama, elustama ja äratama uniseid ja üksikõikseid, ta peab andma hoogu äri üksikutele osakondadele.

„Sales promotion“-osakond peab olema uhendussidemeks üksikute osakondade ja reklaamijuhhi vahel. Ta teeb kavasad selle kohta, millist kaupa tuleb müüa teatud hooajal, kogub asjaomased osakondade juhatajad, aknadekoraatorid ja reklaamijuhhid ühiselt nõu pidama ning hiljem jälgib, et töö igas suhtes oleks sooritatud lõpuni, ta uurib, kas masinavärgis kuski leidub nõrk koht. Nõnda näiteks kannab ta hoolt selle eest, et naiste uued sügismantlid aegsasti asetatakse näitele, et neid oleks küllaldaselt tagavaraks, et ilmuks kuulutusi nende kohta ning lõpeks, et neid tõesti müüdaks. „Sales promotion“ plaanitseb ka väljamüügid ja valmistab neid ette juba pool aastat varem. Lõpuks „Sales promotion“-osakond uurib kõikide osakondade müügi tagajärgi andmetel, mis tulevad kontrollosakonnast; töötab läbi teated, mis selgitavad iga üksiku osakonna ja iga üksiku abilise müükisid. Abilised, kes ei müü nii palju, et nende saavutused vastaksid teatud alammääradele, viiakse enne müügitehnika kursustele, kui asi ei parane — lastakse nad lahti.

Kõik inimesed ei kõlba müügilava taha. „Sales promotion“-osakonna juhataja võtab oma õlgadele osa sellest tööst ja vaevast, mis väiksemates ärides langeb juhataja osale. „Sales promotion“-osakond on äri esimene liikuma panev jõud, mis peab silmas kõike äri elusse puutuvat, aitab, annab nõu, arvustab, paneb asjad liikuma igal pool. Sarnase osakonna juhtimine on väga vastutusrikas töö, mis nõuab suuri kogemusi, suurt takti ja väsimata energijat. Filene Sons Company eeskujul levib vast Euroopassegi, alguses eriti Inglis- ja Saksamaale, kus Ameerika äripõhimõtted on praegu kõrges hinnas. Seda mööda võib siis uueaegne äriläbikäigu elustamise abinõu levida ka teisale, kus olud on niivõrt arenenud, et ta pinda leiab. Nende põhimõtete levimine eriti väiksematel maadel oleneb muudugi väga suurel määral sellest, kas igal erijuhul leitakse kohane kuju sarnasele tegevusele ning kohane isik seda tegevust juhtima. Siiski oleks mingisugune „määrdeõlikann“ sagedasti väga kibedasti tarviline ka meie ärides. „Kaup“

Rahvusvahelise laevaomanikkude ühingu „Baltic and Internationale Maritime Conference“ tänavune konverents.

E. M.

Nimetatud ühing oma 9 milj. br. tn. laevadega on tähtsamaks laevasõidu rahvusvaheliseks organisatsiooniks omades meiegi suhtes võrdlemisi suure mõju, kuna ka meie üksikud laeva- seltsid ja Laevaomanikkude Ühing on seal liikmed ja jooksvad elulised küsimused — nagu veolepingu vormid, takistused laevasõidus ja t. — seal leiavad ühiselt lahendamise.

Tänavune konverents peeti vanas vabalinnas Hamburgis, tõmmates kokku üle 200 esin- daja 20 riigi poolt.

Päevakorra tähtsamateks küsimusteks olid peale presidendi aadressi ja aastaaruannete ning eelarvete mitmed elulised küsimused, millest all- pool toome lühikesed kokkuvõtted.

Presidendi aadressis tuletas kuulus Inglise laevaomanik Mr. Denholm esiteks meele läinud aasta lootusi laevasõidu seisukorra parandami- seks, mida kahjuks praeguse aja kogemused ei õigusta, kuna seisukord üldiselt, eriti tramp- laevasõidus, võrdlemisi raske. Kuid laevasõidule tähtsal rahvusvahelise rahu ja töörahu alal on läinud aasta olnud rahuldav. Laevastikkude suu- renemise alal võib märkida ehitusel olevates lae- vades mootorlaevastiku tõusu aurikute üle. Üldistest probleemidest puudutas president kolme. „Trade barrierite“ korraldamist ja vajalist kaas- tööd kõikide rahvaste poolt sel alal, teiseks abi- nõusid tonnaashi ülekaalu kõrvaldamiseks, soovi- tades siin võtta kaalumisele Skandinaavia poolt soovitatud laevade seismapaneku kindlustusklubide asutamist ja vana tonnaashi tegevusest kõr- valdamist, kolmandaks puudutas ta vana küsi- must ühingu ja Shipping Chamberi poolt vastu- võetud normaali dokumentide tarvitamise läbivi- mise kohta, selleks soovitades tõsiselt võtta kaa- lumisele „kindlustus-klubide“ poolt vastava sur- ve avaldamise ühtlaste dokumentide kasutami- seks.

Päevakorra üldküsimustest otsustati järgmi- sed tähtsamad:

Tonnaashi seismapanek üleauruse tonnaashi kõrvaldamiseks vastavate kindlustus- klubide kaasabi kaudu. See ettepanek põhjendati Skandinaavia laevaomaniku O. Hilleströmi poolt. Küsimus anti ettevalmistamiseks ja ette- paneku tegemiseks järgmiseks aastaks juhata- se kätte.

„Trade barriers'ide“ kõrvaldami-

se kohta esines pikema referaalliga Prantsuse laevaomanik H. Cangerdel, mida väga soojasti toetas tuntud Sir William Noble. Võeti uhel häälel vastu resolutsioon: „Konverents, kus esi- tatud 20 mererahvust: 1) loeb vabakaubanduse lähtsamaks aluseks kaubandusliku läbikäimise arendamisel, 2) avaldab rahuldust Maailma Ma- janduskonverentsi ja teiste asutuste poolt sel alal võetud seisukohtades, 3) märgib rahulduse- ga, et mitmed rahvad on vastu võtnud majandus- konverentsi soovitusel ja 4) kutsub laevaoma- nikke üles andma oma mõjuvat toetust ses täht- sas küsimuses.

Hispaania tollitrahvide ja mäe- ruste kohta esines väga huvitava ettekandega põhjamaade Laevaom. Ühingu esindaja Mr. Jant zen, tuues terve rea näiteid sellest, kui võrra suured trahvid seal tolli poolt määratakse dek- laratsioonides mõnede andmete mittetäpsuse, mittetäpsete deklaratsioonide jne. puhul. Näiteks on selle eest, et manifestis oli antud ainult met- samaterjalide standartide arv, kuid mitte kaal, määratud trahvid, mis tõusid kuni 3000 £, samu- ti nagu näiteks „rafineeritud petrooleumi“ laadun- gi puhul sõna „rafineeritud“ puudumise tõttu. Ka teised laevaomanikud võtavad ses tähtsas kü- simuses sõna, leides, et siin peab kõige energi- lisemalt samme astuma säärase trahvide vas- tu, mis vähemaltki ei vasta olevale süüle. Võe- takse vastu järgmine resolutsioon:

Protesteeritakse Hispaania valitsuse poolt määratavate tollitrahvide vastu, mis pole min- gis vahekorras tehtavate kahjudega. Teatavail juhtudel on trahvid niivõrra kõrged, et neid tuleb võtta kui võõramaa varanduse konfiskeerimist, mis rahvusvahelise seaduse vastu. Trahvid on tollivormaliteetide konventsiooni artikkel 7. vas- tu, mis Hispaania poolt ratifitseeritud. Edasi tehakse juhatasele ülesandeks rahvusvahelise kaubanduskoja kaudu avaldada mõju ja pöörd- a kõikide maade laevaomanikkude organisatsiooni- de poole, et viimased oma valitsustelt nõuaks protesti, kui need abinõud ei aita, siis aga tõs- taksid Hispaania prahi norme, et katta lisakulud.

Riigilaevade immuniteedi asjus võetakse vastu resolutsioon, kus nõutakse selle kaotamist.

Riiklikus toetuses uue tonnaa- shi ehitamisel võtab pikemalt sõna Inglise

laevaomanik Mr. W. Souter, leides, et praegu, kus üldiselt tunda suurt tonnaashi ülekaalu, riigi poolt toetuse andmine uue tonnaashi juurehitamiseks tuleb hulkka mõista, kuna see on rohkem huvitav tehastele, mitte aga laevasõidule. Kõneleja tutvustab ligemalt toetustega, mis üksikute riikide poolt antakse, ja paneb ette vastava resolutsiooni. Kõne kutsub esile aga mitmed vastuväited, kuna leitakse, et teatavatel juhtudel ja tingimustel seesugune toetus, eriti kui ta aitab viia tingimusi rahvusvahelisele pinnale, näiteks kapitali % asjus. Nii toonitab Rootsi esindaja, et seal riiklik laenufond on väga kaasa aidanud tonnaashi väljaarendamisele. Ka Belgia esindaja räägib samas mõttes.

Ühtlusedokumentide üldise tarvitamise kohta võtab sõna ühingu dokumentide komitee esimees W. C. Hansen, pikemas kõnes toonitades tungivat vajadust, et ühingu kui ka Chamber of Shipping poolt väljatöötatud normaaldokumendid võetaks tarvitusele üldiselt, ilma igasuguste lisaklausliteta, mis nende mõju palju vähendab. Soovitab uue abinõuna sel alal tömmata käsitöösse rahvuslikke kindlustuskubisid, kes võiksid omavahel sel alal ka rahvusva-

heliselt kaasa töötada. Võetakse vastu järgmine resolutsioon: Konverents juhhib laevaomanikkude ja maaklerite tähelepanu ühtlusedokumentide maksmapaneku suuremale tähtsusele. Kutsub iga üksikut laevaomanikku kaasa aitama dokumentide organisatsiooni kõvendamiseks ja kindlustamiseks. Palub kindlustus- ja teisi klubisid mõjuvalt kaasa töötama seks, et luua mõjuv organisatsioon ühtlusedokumentide tarvitamise läbiviimiseks.

Nagu näeme, on konverentsil arutatud küsimustest väga mitmed ka meile suure tähtsusega ja ka meie laevaomanikud ja maaklerid ja nende organisatsioonid peaksid jõudumööda töötama kaasa nende teostamiseks, pidades silmas, et laevasõit on rahvusvaheline ala, mis areneb kõikide ühisel kaastööl.

Sama koosolek valis ka käesolevaks aastaks ühingu juhatause, misjuures presidendiks valiti tagasi Mr. J. Denholm. Eestist jäi direktoriks edasi kapt. O. Treilmann ja asedirektoriks ins. E. Masik.

Järgmine konverents otsustati pidada New-castle-on-Tyne's.

E. M.

Eesti maksubilanss 1927. a.

Suurtes joontes on nüüd koos statistilised andmed üksikute osade kohta, millest koosneb Eesti maksubilanss möödunud aasta eest. Need andmed võimaldavad saada võrdlemisi selge pildi meie maksubilansist, kuigi mõne vähem tähtsa osa kohta on andmed alles esialgselt kokku võetud, ehk aga pakuvad arvestamiseks vaid lähikordse täpsuse. Maksubilansi koguväärtusest on seegipärast 90% täpseid andmeid ja ülejäänud 10% juures ei tohiks veada tõusta üle 10—20%, mis maksubilansi lõpptulemustes võiks tekitada kõigest 1—2% kõrvalekaldumise, millel aga ei võiks olla kuigi suurt praktilist tähtsust.

Tähtsaim osa selle bilansi krediti- kui ka deebetsaldos moodustavad väliskaubanduse tulemused, mis, nagu teada, läinud aastal eriti soodsasti arenes, ulatudes sisseveos koguväärtusega 97,347.000 kroonini ja väljaveos 106,040.000 kroonini, andes seega ülejääki lähemale 10 miljonit krooni. Välislaenu tasumiseks ja protsentideks maksti 1927. a. jooksul 3.125.700 krooni (505.800 kr. laenu tasumiseks ja 2.619.900 protsentide). Raudteeühendus välismaaga andis 1927. aastal, kaasa arvatud ka transiit, ülejääki 355.800 krooni. Komisjonide ja preemiade kohta puuduvad veel lõppandmed, kuid peab arvama,

et siin bilanss, nagu eelmiselgi aastal, võrdub nullile.

Välisesinduse kulud on viimastel aastatel vähenenud ja tõusevad, kõik erakordsed kulud kaasa arvatud, vähe üle 800.000 krooni, mille vastu seisavad välismaade esinduste kulud Eestis 1.300.000 krooniga. Rahvusvahelised maksud ja kohustused ulatuvad ümmarguselt 53.000 kr. peale. Eesti lipu all sõitvate laevade koguteenituse kohta puuduvad kahjuks täpsemad andmed, siiski võiks arvestada, aluseks võttes 1927. a. prahtide indeksi ja Läti kui ka Skandinaavia riikide andmeid, ümmarguselt 3.420.000 krooniga, millest jääks, kui maha arvata 50% välismaal tehtud kuludeks, ülejääki 1.710.000 krooni. Välislaevade maksud Eestis (sadama-, tulitorni- ja muud säärased maksud), samuti välismaa merimeeste kulud Eestis võiksid tõusta ümmarguselt 500.000 krooni peale.

Eriti raskendatud on välismaa reisijate kulude arvestamine Eestis, samuti eestlaste kulude kogusumma välismaal. Umbkaudu võiks siin ülejääki Eesti kasuks arvata 1,3 miljoni krooni peale, millest tuleks veel maha arvata väljarändajate poolt Eestist väljaviidud summad, umbes 1,1 miljonit krooni. Edasi maksame välis-

maale ümmarguselt 400.000 krooni kinofilmide üüri.

Ebasoodsalt mõjub bilansile välismaa kapitalide investeerimine Eestis, mis ulatub umbes 3,5 miljoni krooni peale, ja erakapitali eest makstavad protsendid ja amortisatsioon, mida tuleb hinnata ümmarguselt 4 miljoni krooni peale.

Lõpptulemusena saame Eesti jaoks maksubilansi 1927. a. eest kreditsaldoga 124,1 miljonit krooni ja deebetsaldoga 114,8 miljonit krooni, mis annab puhast ülejääki umbes 9,3 milj. krooni. Et ulaltoodud andmed peaaegu tõele vastavad, selgub ka sellest, et Eesti Panga valuutatagavarad läinud aasta lõpul ülemaltähendatud summa võrra olid tõusnud.

Uued tempelmaksu normid laevasõidu toimingutes.

Ins. E. Masik.

Viimases R. T. (7. juunil nr. 15) on ilmunud ammoodatud tempelmaksuseadus. Toome võrd-

lusoks tähtsamad normid uue ja vana seaduse alusel laevasõidus ette tulevates toimingutes:

	Uus norm	Vana norm
Laevade ostu-müügileping	10/0	10/0
Laevade hüpi teek, bodmeri	0,20/0	0,20/0
Veoleping ja bukseerim-leping	100 senti	10 senti
Konossement välismaale	50 „	10 „
„ kodumaa sadamate vahel	vaba	10 „
Kasko-kinnitus	0,50/0 preemiast	1 ⁰ /0 „
Laevameeste teenistusleping	vaba	1 ⁰ /0
Dis-paschi	50 senti poogen	10 senti
Laevade välissadamate kulvarv d	vaba	vaba

Nagu nendest normidest näha, ei too uued normid laevasõidule kergendust, kuna peale paari vähenemise mitmed normid on lõstetud, samuti kui teostamata jäetud laevade ostu-müügi ja hüpoteeegi tempelmaksude vähendamine normidena, mis riigi majandusnõukogu oma otsuses 15. 3. 1926. a. soovitas (0,2% ja 0,1%).

Laevasõidu tegevustingimusi silmas pidades, kus tuleb võistelda täiesti vabal ja ühisel alusel välismaadega, oleks võinud meil eriti nende normide suhtes suuremat liberaalsust üles näidata. Kuid nähtavasti pole meil veel jõutud üldise äratundmiseni, et vastavate majandusalade mak-

sustamisel peab eriseisukordadega arvestama. Isesõltumatus on see tähtis laevasõidus, kus puuduvad tolli- või muud kaitsesabinõud; Samuti ka kaubateede arenemises, kus peame kaugelculatavamalt viima läbi vaba-liikumise põhimõtte, kui soovime näha, et meie kallid teed ja sadamad tühjal ei haigutaks.

Meie laevasõidu ringkondadel on põhjus kibeda pettumusega võtta vastu uusi tempelmaksunorme, seda rohkem, et isegi nende läbiviimine meie organisatsioonidele palju vaeva tegi, kuna mitmed normid olid veelgi tunduvamalt kõrgemana mõeldud.

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA TEATEID.

Kaubandus-tööstuskoja peakoosolek 4. juunil 1928. a.

Päevakord:

1. Koosoleku juhatajate ja sekretäride valimine.

2. Koja 1927. aasta tegevuse ja rahalise aruande kinnitamine.

3. Jooksvad küsimused.

Koosoleku avab kell 3 päeval Koja juhatuskirja §1 kohaselt Koja nõukogu esimees härra K. Päts, konstateerides, et koosolekust osa

võtavad 60 Koja liiget ja et kõikide sektsioonide hääletajad on kohal. Paneb ette juhatuskirja §3 järele valida peakoosoleku presiidiumi.

1. Koosoleku juhatajaks valitakse ühel häälel härra G. Vestel, abideks härrad F. Peterson ja R. Tofer.

Sekretärideks valitakse samutigi ühel häälel härrad A. Küng ja J. Varrik.

2. Koja 1927. aasta tegevuse ja

rahaline aruanne. Enne aruande juure asumist võtab sõna juhatuses abiesimees härra E. Rosenvald, peatudes pikemalt riigi ärimaksu-seaduse muutmise seaduse ja tempelmaksu seaduse juures:

„Koja tegevuse üle,“ tähendab hr. Rosenvald oma kõnes, „pakub lühida pildi Koja tegevuse aruanne, mis kõikidele Koja liikmetele kätte saadetud. Kuid selles aruandes on ainult lühidalt tähendatud seadused, mille maksmapanemiseks või jälle muutmiseks Koda on olnud kaastegev. Ma tahaksin siinkohal eriti kriipsutada alla kaht seaduseelnõu, millised küll tegevuse aruandes on nimetatud, kuid et need alles 1928. aasta sees riigikogus leidsid lõplikult vastuvõtmist, siis ei ole Koja liikmetel vahest huvitusest nende juures peatuda pisut lähemalt.

Need on ärimaksu muutmise seadus ja tempelmaksu seadus.

Ärimaksu muutmise seadus võeti riigikogu poolt lõplikul kujul vastu enne riigikogu suvisele puhkusele minekut tänavu kevadel. See uus seadus toob maksustamise suhtes äriimeestele, kelle äriraamatuid täiel määral kahjude ja kasude arvutamiseks ei tunnustata, suuri kergendusi. Äriimehi kutsutakse nüüdsest peale oma vastulausete arutamise juure andma suusõnalist seletusi ja antakse neile võimalus maksukomisjonides end kaitsma; keskmised puhaskasu protsendi normid kuulutatakse igal aastal „Riigi Teatajas“ avalikult välja, nii et maksumaksjatel or teada, kui kõrge protsent nende äri läbikäigust arvatakse puhtaks kasuks, mille pealt arvatakse puhaskasumaksu. Ärimaksu komisjonides on igal pool nüüd pooled liikmed valitud Koja poolt, kes peaksid kaitsma kaupmeeste ja töösturite kasusid; ärimaksu seaduse muutmise-ga kaotab oma teravuse ka kurikuulus 1906. aasta 2. mai seadus, kuna uue seaduse järele uued ettevõtted, kui nad pärast asutamist järgmisel aastal töötavad halvemates oludes kui asutamisaastal, maksustatakse tõelise kasu alusel, mitte aga eelmise aasta kasu alusel, nagu tänini. Ärimaksu seaduse muutmise seadusega on pandud välismaalastele, kes siia sõidavad äri ajama, ilma et nad äritunnistust lunastaksid, kitsamad raamid sellega, et neilt nõutakse juba piiril või peatusluba võtmisel teataval määral ärimaksu otte, nagu seda tehakse Rootsis ja Soomes. Ka käsitollid klaarijad, nõnda-nimetatud „kotimehed“, on pandud II järgu kaupmeestega ühisel alusel ärimaksu alla.

Tähtsamaks oluliseks muudatuseks ärimaksu seaduses tuleb pidada seda, et puhaskasumaks väiksematel ettevõtetel alaneb kuni 50% ja suurtel ettevõtetel kuni 20%. Täni maksid

kaupmehed ja toosturid oma puhaskasu pealt 10% riigile ja 1% omavalitusele puhaskasumaksu. Uue seaduse järele maksavad ettevõtted, kelle puhaskasu kuni 500 krooni — 5%, kuni 800 krooni — 6%, kuni 1.200 krooni — 7%, ja üle selle 8% puhaskasumaksu ja selle maksu pealt 1/8 omavalituse heaks. See moodus vähendab riigi heaks võetava puhaskasumaksu summa aastas ümmarguselt 500.000 krooni (50 milj. marga võrra). Et see end kaupmeestele ja töösturitele maksustamise juures tunda annab ja kergendust toob, peaks igatlehe olema selge.

Tõsi küll, 1. jaanuarist 1929. a. tõstetakse põhiärimaksu n. n. patendiraha 100% võrra, kuid põhiärimaks arvatakse puhaskasumaksust maha, nii et see asjaolu maksumaksjatele ei tohiks koormav olla. Omavalitsuste heaks võetavaid maksumääri ei ole tõstetud, vaid need on jaanud endisteks. Maakonna piirides omavalitsuste heaks puhaskasumaksu pealt lisamaksu ei võeta.

Kui võtta arvesse, et kahe viimase aasta jooksul on läinud korda ka keskmisi puhaskasu protsendi norme märksa alandada ja nüüd maksu enese määra 20—50% alamale viia, siis võib loota, et äride maksustamine muutub märksa õiglasemaks ja ka kergemaks. Koda on sel alal väsimata tööd teinud. Küll ei ole veel korda läinud läbi viia uut juriidiliste isikute maksuseadust, kuid võib loota, et tulevase aasta aruande puhul juhatus Koja peakoosolekul esineb rõõmustava teatega, et ka juriidiliste isikute suhtes on pandud maksma õiglasem ja kergem maksustamise kord.

Koja 1927. aasta tegevus ja rahaline aruanne kinnitatakse koosoleku poolt ühel häälel.

3. VI sektsiooni abiesimees härra O. Treilmann esitab laevasõidu sektsiooni täiskogu koosoleku poolt vastuvõetud kirjaliku ettepaneku jooksvate küsimuste all päevakorda üles võtta: „Teadaanne Koja tegevuse arenemise kohta“. Eelpool toodud teadaandega volit. esinema Koja nõunik härra E. Masik. Ülevaade Koja tegevuse arenemise kohta kuulatakse koosoleku poolt ära. Kuna sõna selle küsimuse kohta ei võeta, lõpetab juhataja koosoleku kell 4 p. l.

Peale peakoosolekut, mis oli asjalik ja üksmeelne, viibiti ühiselt koos „Seltskondlikus majas“, kuhu olid palutud ka hr. hr. rahaminister ja kaubandus-tööstusminister, ühes vastavate osakondade direktoritega. Sõna võttis koosviibimisel Koja abiesimees hr. Rosenvald, tervitades kokkutulnud valitsuse esindajaid ja Koja liikmeid. Temaile vastas rahaminister Teetsov. Koosviibimine elavas vestluses ja lõbusas meeleolus kestis mõne tunni.

Kaubandus-tööstuskoja rahaline aruanne 1927. a. eest.

Seletuskiri.

Esitades 1927. a. aruanded ja bilansi 31. detsembril 1927. a. peale arvab juhatus tarviliseks esineda järgmise seletusega:

Sissejuhatus.

Nagu teada, on käesolev aruanne teine, mis Koja juh. 21 $\frac{1}{2}$ -aast. Koja teg. kestvuse ajal on kokku seadn. ja esitanud. Vaatamata sellele, et aeg kogemuste saamiseks on olnud lühike, võib siiski öelda, et teatava aasta peale määratud maks ei tule millalgi sisse uhel aastal, vaid 3—4 aastat jooksul, kuigi vastavad seadused maksude tasumise tähtajad on määranud kindlaks. Seepärast ei saa juhatus ka praegu esitatava 1927. a. kulude aruande juures ette panna aruannet sissetulnud 1927. a. maksude kohta täies ulatuses, vaid ainult selle osa peale, mis aruandeaastal ja eelmise aasta viimasel kuul on sisse tulnud. Kuna 1927. a. maksud veel käesoleval aastal sisse tulevad, ei ole väljaviidud puuduehk ülejäägid ettepanud aruannetes mitte lõpulikud, vaid esialgsed, sest et need järgmisel aastal võivad muutuda. 1925. a. ja 1926. a. maksud ei ole ka mitte kõik sisse tulnud, vaid nende summade tasumine kestab veel praegugi edasi, kuigi juba vähemal määral.

1927. aasta maksud, mis sisse tulnud 1926. aastal.

1926. a. lõpul tuli sisse väljaantud äritunnistuste maksust 1927. a. peale Mk. 1.059.806.—, milline summa ka 1926. a. lõpubilanssi on sisse võetud.

Sissetulnud maksude võrdlus tulude eelarvetega ja tegelikkude kuludega.

1) 1926. a. maksud ja 1926. a. kulud.

1926. a. tulude eelarve järele oli oodata

Maksud, mis sisse tulnud 1927. aastal.

1927. a. jooksul on sisse tulnud järgmistest maksudest:	
1. 1925. a. maksudest	Mk. 129.859.—
2. 1926 a. maksudest:	
a) põhjärimaksust	Mk. 45.661.—
b) puhtakasumaks. „	4.076.790.—
c) kap. kasupr m. „	1.387.795.—
d) laevademaksust „	22.168.—
	<u>Mk. 5.532.417.—</u>
3. 1927. a. maksudest:	
a) põhjärimaksust Mk.	1.475.134.—
b) puhtakasumaks. „	449.435.—
c) kap. kasupr. m. „	2.153.992.—
d) laevademaksust „	357.139.—
	<u>Mk. 8.465.700.—</u>
4. 1928. a. maksudest: a) põhjärimaksust	1.197.916.—
5. Saadud %/o jooksu arve pealt 1927. a. eest	277.058.—
6. IV järgu kaub. ettevõtete maksudest	62.473.—
	<u>Kokku Mk. 15.635.423 —</u>

1926. a. maksudest Mk. 13.095.880.—. Sisse on tulnud 1926. a. maksudest 1926. aastal Mk. 9.644.912.— ja 1927. aastal Mk. 5.532.417.—, kokku Mk. 15.177.329.—, seega Mk. 2.081.449.— rohkem kui eelarves oli ette nähtud, mis alljärgnevast tabelist näha:

Sektioo- nid	1926. a. tulude eelarve %/3	Sisse tulnud 1926. a. maksudest			Võrreldes 1926. a. tulude eelarvega sisse tulnud:	
		1926. a.	1927. a.	Kokku	Rohkem	Vähem
I	2.402.000.—	786.108.—	556.506.—	1.342.614.—	—	1.059.886.—
II	4.446.650.—	4.513.679.50	2.087.343.—	6.601.022.50	2.154.372.50	—
III	2.212.750.—	1.749.211.50	957.979.—	2.707.190.50	494.440.50	—
IV	1.500.000.—	1.294.258.—	569.770.—	1.864.028.—	364.028.—	—
V	2.100.000.—	967.882.—	1.338.651.—	2.306.533.—	206.533.—	—
VI	434.480.—	333.773.—	22.168.—	355.941.—	—	78.539.—
	<u>13.095.880.—</u>	<u>9.644.912.—</u>	<u>5.532.417.—</u>	<u>15.177.329.—</u>	<u>3.219.374.—</u>	<u>1.187.925.—</u>

Rohkem Mk. 2.081.449.—

Võrreldes sissetulnud maksusid 1926. a. ülejäägi 1926. aasta maksudest Mk. 5.227.235.40, eest, sama aasta tegelikkude kuludega, saame mis allpool ettetoatud võrdlustabelist näha:

Sekt. 2/3 ja kesk- as. 1/3	Sisse tulnud 1926. a maksudest			1926. a. kulud aruande järele	Võrreldes sissetulnud maksudega	
	1926. a.	1927. a.	Kokku		Ülejääk	Puudujääk
I	524.081.—	371.003.—	895 087.—	742.760.—	152.327.—	—
II	3.009.127.—	1 391.544.—	4.400.671.—	1.655.174.—	2 745 497.—	—
III	1.166.118.—	638 657.—	1.804.775.—	925.710.—	879.065.—	—
IV	862 838.—	379.848.—	1.242.686.—	781.227.—	461.459.—	—
V	645 253.—	892.447.—	1 537.700.—	8 9 700.—	688.000.—	—
VI	222.521.—	14.779.—	237 300.—	498.350.—	—	261.050.—
Ksk.	3.214.971.—	1 844 159.—	5.059.110.—	4.497.172.60	561.937.40	—
Kokku	9 644 912.—	5 532.417.—	15.177 329.—	9.950.093.60	5.488.235.40	261.050.—

Ülejääk Mk. 5.227.235.40

2) 1927. a. maksud.

Võrreldes sissetulnud 1927. a. makse Mk. 9.525.006.— 1927. a. tulude eelarvega, Mk. 13.696.280.—, peab tähendama, et 1927. a. maksudest on vähem sisse tulnud Mk. 4.171.274.—. Nagu juba eelpool tähendatud, ei tule teatava aasta maksud kunagi ühel aastal sisse, vaid mit-

me aasta jooksul, ja seepärast ei või ka praegu vähem saadud 1927. a. maksude kui eelarve lõpuliku puudujäägi peale vaadata, sest et juba järgneval aastal võib puudujäägi asemel ülejääk välja kujuneda. Alljärgnevas tabelis on 1927. a. maksude võrdlus tulude eelarvega ära toodud:

Sektioo- nid	1927. a. tulude eelarve 3/3	Sisse tulnud 1927. a. maksudest			Võrreldes 1927. a. tulude eelarvega sisse tulnud	
		1926. a.	1927. a.	Kokku	Rohkem	Vähem
I	2.390.000.—	73.975.—	652.808.—	726.783.—	—	1.663.217.—
II	5.762.500.—	746.730.—	3.510 970.—	4.257.700.—	—	1.504.800.—
III	2.210.000.—	145.211.—	1.540.983.—	1.686 194.—	—	523.806.—
IV	1.362.500.—	59.000.—	1.312.187.—	1.371.187.—	8.687.—	—
V	1.525.400.—	34.390.—	1.091.613.—	1.126 003.—	—	399 397.—
VI	445.880.—	—	357.139.—	357.139.—	—	88.741.—
Kokku	13.696.280.—	1.059.306.—	8.465.700.—	9.525.006.—	8.687.—	4.179.961.—

Vähem Mk. 4. 171.274.—

1927. aasta kulud.

1927. a. kulude üldine summa on Mk.

kulude § 1 järele palgad . . . Mk.	5.099.715.—
„ § 2 „ kantseleikulud „ „	607.300.—
„ § 3 „ sõidukulud . . „	906.908.—
„ § 4 „ liikuva varandu- se muretsemine „	66.001.—
„ § 5 „ raam. muretsem. „	174.560.—
„ § 6 „ juriidiline abi . „	420.000.—
„ § 7 „ majapidamine . „	1.078.163 —
„ § 8 „ a) „K-t-k. Tea- taja“ puudujääk 902.260.40	

10.389.545.40, mis järgmiste kulude paragrahvide järele on välja antud:

b) bulletäänide väl- jaandmiseks . . .	24.000.—
c) loengute korral- damiseks . . .	16.450 —
d) toet. näitustele	55.000.—
e) mitmesug. toe- tused	75.000 —
f) arstiabi ametn. ja teenijatele . . .	218.451.—Mk. 1.291.161.40
kulude § 9 järele esinduskulud . „	314.743.—
„ § 10 „ ettenägem. kulud „	430 994.—

Kokku Mk. 10.389.545.40

Peakoosoleku otsuse põhjal 3. detsembrist 1926. a. tulevad kõik kulud, mis kõikidesse sektsioonidesse puutuvad, ära jagada sektsioonide vahel proportsionaalselt sektsioonide 1927. a. tulude eelarvetele. Sellest välja minnes on protsendiline vahekorrd järgmine: Keskasutus — 33,5%, 1. sektsioon — 11,5%, 2. sektsioon — 28%, 3. sektsioon — 11%, 4. sektsioon — 6,5%, 5. sektsioon — 7,5% ja 6. sektsioon — 2%. Sellel alusel on kõik kulud sektsioonide vahel jagatud, peale palkade eriotstarveteks määratud summade ja summade, mis eriliste korralduste ja otsuste põhjal on välja makstud ning sektsioonide arvetele kantud. Üksikaajaline kulude jaotus on välja viidud keskasutuse ja sektsioonide 1927. a. kulude kokkuvõttes. Üldsummas on keskasutuse ja sektsioonide kulud järgmised:

	Mk.
Keskasutuse kulud	4.714.486,40
1. sektsiooni „	753.658.—
2. „ „	2.026.882.—
3. „ „	338.092.—
4. „ „	734.158.—
5. „ „	770.251.—
6. „ „	552.018.—

Kokku Mk. 10.389.545,40

1927. a. kulude võrdlus 1927. a. kulude eelarvega.

Võrreldes 1927. a. tegelikke kulusid 1927. a. eelarvega, peab tähendama, et kulusid vähem oli, kui kulude eelarves ette nähtud, Mk. 3.296.921,60, mis alljärgnevas tabelis välja viidud:

Sektsioonid ja keskasutus	1927. a. kulude eelarve	Võrreldes eelarvega kulutatud	
		Vähem	Rohkem
Keskasutus	6.572.300.—	1.857.813,60	—
I sektsioon	956 000.—	202.342.—	—
II „	2.493.500.—	466.618.—	—
III „	1.246 667.—	408.575.—	—
IV „	900.000.—	165.842.—	—
V „	1.000 000.—	229.749.—	—
VI „	518 000.—	—	34.018.—
Kokku:	13.686.487.—	10.389.545,40	3.296.921,60

Nagu sellest võrdlusest näha, on ainult 6. sektsiooni kulude summa eelarve summast suurem Mk. 34.018.—. Teistel sektsioonidel ja keskasutusel on kulude summad vähemad kui eelarvetes ette nähtud. Võrreldes üldiselt tehtud kulusid eelarvete summadega, peab tähendama, et iga kulude paragrahvi järele on vähem kulutatud kui eelarves oli ette nähtud, välja arvatud ainult kantslei kulud, kus näib olevat rohkem kulut. Mk. 32..300.—. Sisuliselt ei ole siin aga rohkem kulutatud, vaid selle paragrahvi alla on paigutatud välismaade ajakirjad, milledeks krediit oli ette nähtud „Raamatute muretsemise“ kulude paragrahvis, kus ülejääk Mk. 175.410.—, millise asjaolu peale juba varem tähelepanu juhitud, ning 1928. a. eelarves kulude summad vastavates paragrahvides üles võetud.

Alljärgnevas tabelis on kulude võrdlus eelarve summadega paragrahvide järele välja viidud:

§§	Kulude nimetus	1927. a. kulude eelarve summad		Võrreldes eelarvega kulutatud	
		1927. a. kulude eelarve summad	1927. a. kulud	Vähem	Rohkem
1.	Palgad	6.296 000.—	5.099.715.—	1.126.285.—	—
2.	Kantsleikulud	575.000.—	607.300.—	—	32.300.—
3.	Sõidukulud	1.536.000.—	906.908.—	629.092.—	—
4.	Lilkuva varanduse muretsemine	205.000.—	66.001.—	138.999.—	—
5.	Raamatute murets.	350.000.—	174.560.—	175.440.—	—
6.	Juriidiline abi	765.000.—	420.000.—	345.000.—	—
7.	Majapidamine	1.192.000.—	1 078.163.—	113.837.—	—
8.	Abirahad ja toetused	1.761.800.—	1.291.161,40	470.638,60	—
9.	Esinduskulud	410.000.—	314.743.—	95.257.—	—
10.	Etteneägemata kulud	665.667.—	430.994.—	234.673.—	—
	Kokku:	13.686.467.—	10.389.545,40	3.296.921,60	—

Märkus. § 8 nimetuse „abirahad ja toetused“ kohta oleks tähendada, et 1928. a. eelarves on see nimetus ära jäetud ja selle paragrahvi all olevad kulude nimetused eriparagrahvidenä üles võetud. Käesolevas aruandes on seda nimetust tarvitatud vastavalt 1927. aasta eelarvele.

1927. a. kulude võrdlus sissetulnud 1927. a. maksudega.

Võrreldes 1927. a. kulusid sissetulnud 1927. a. maksudega, mis sektsioonide ja keskasutuse vahel ära jagatud, peab tähendama, et 1927. a. maksudest üldiselt vähem on sisse tulnud Mk. 864.539.40, mis näha järgnevast tabelist:

Sektsioonid ja keskasutus	Sisse tulnud 1927 a. maksudest sektsioonid — 2/3 keskasutus — 1/3	1927. a. kulud	Võrreldes sissetulekuid 1927. a. maksudega	
			Ülejääk	Puudujääk
I sektsioon	4.84.518.—	753.658.—	—	269.140.—
II "	2.338.453.—	2.026.882.—	811.571.—	—
III "	1.124.131.—	838.092.—	286.039.—	—
IV "	914.129.—	734.158.—	179.971.—	—
V "	750.679.—	770.251.—	—	19.572.—
VI "	288.094.—	552.018.—	—	313.924.—
Keskasutus	3.175.002.—	4.714.486.40	—	1.539.484.40
Kokku:	9.525.006.—	10.389.545.40	1.277.581.—	2.142.120.40

Puudujääk Mk. 864.539.40

Äride registreerimine.

Kulud 1927. aastal, plankettide, raamatute ja sisseseade mu-retsemiseks jne. Mk. 386.586.—
Sisse tulnud 1927. a. registreerimismaksu 50.100.—

Puudujääk 386.486.—

Kõik väljaviidud puudu- ja ülejäägid on kantud üldisele sissetulnud maksude ülejääkide arvele, peale Kaub.-tööstuskoja Teataja puudujäägi summa, mis kulude eelarves juba oli ette nähtud ja keskasutuse ning sektsioonide vahel ära jagatud, ja protesteeritud vekslite nimekirjade ülejäägi, mis lõpubilansis eraldi näidatud.

Mis puutub äride registreerimise arvel olvasse puudujäägisse, siis peab tähendama, et kõik tarvilised raamatud, planketid, aktide kaaned ja sisseseade tuli muretseda 1927. a. lõpul, äride registreerimine aga algas jaanuarikuul käesoleval aastal, millise asjaolu tõttu ka 1927. a. raamatutes puudujääk välja kujunes.

Ed. Rosenvald, juhatuses abiesimees.

Väljavõte Kaubandus-tööstuskoja revisjoni komisjoni koosoleku protokollist 26. apr. 1928. a.

Kaub.-Tööstuskoja ruumes, Lai t. 45.

Koosolekust võtsid osa: hraad J. Varrik, G. Brockhausen, A. Ruuben, E. Evald ja I. Tannebaum.

Seega oli koosolek otsusevõimeline Kaub.-Tööstuskoja juhatuskirja §33 põhjal.

Revisjoni komisjoni esimeheks valiti ühel häälrel hra I. Tannebaum.

Komisjon vaatas läbi 1927. a. aruanded, võrreldes neid raamatutega ning tõendavate dokumentidega, kusjuures leiti raamatud dokumentidega kooskõlas olevat. Kulud on tehtud eelarve piirides. Lõpubilanss 31. detsembri 1927. a. peale on kokkuseatud tasakaalus Mk. 15.911.588.—

Journali 1927. a. läbikäik ühes algus- ja lõpubilansiga on Mk. 137.852.027.60.

Revisjoni komisjoni esimees: I. Tannebaum.

Liikmed: G. Brockhausen, A. Ruuben, E. Evald, J. Varrik.

Väljavõtte õige: Max Hurt (direktor).

Kaubandus-tööstuskoja Teataja.

Mk.

Kulud 1927. a. eest aruande järele 1.401.202.40

Sisse tulnud 1927. aastal:

- 1) tellimiste eest Mk. 236.722.—
- 2) kuulutuste eest „ 262.220.— 498.942.—

Puudujääk 902.260.40

Protesteeritud vekslite nimekirjad.

Ülejääk 1. jaanuari 1927. a. peale 229.725.—

Sisse tulnud 1927. a. nimekirjadest jne. 947.370.—

Kokku 1.177.095.—

Kulud 1927. a. aruande järele 965.931.—

Ülejääk 211.164.—

Kaubandus-tööstuskoja II sektsiooni

täiskogu koosolekul 4. juunil s. a. arutati muuseas ka äriteenijate puhkeaja seaduseelnõu ja võeti vastu alljärgnev resolutsioon:

„Kaubandus-tööstuskoja suur- ja keskkaubanduse sektsioon, oma üldkoosolekul 4. juunil 1928. a. läbi vaadates „Äride, ladude ja kontoorite teenijate normaalpuhkeaja kindlustamise määruste muutmise seaduse eelnõu“, leiab, et see eelnõu on Eesti kaupmeeskonnale vastuvõetamatu, sest ta annab kaupluste lahtioleku aja määramise ainuüksi omavalitsuste kätte, ilma et seadus sealjuures tõmbaks piire, kui kaugele omavalitsused kaupluste aja piiramisega võivad minna. Sektsiooni üldkoosolek leiab, et Lääne-Euroopas kauplused pikemat aega öö-päeva kohta on avatud kui meil Eestis, ja on seepärast arvamisel, et Eestil selle poolest Lääne-Euroopa maadelt tuleks võtta eeskujul.

Mis puutub äriteenijate päevasesse einetamisajasse, siis konstateerib sektsiooni üldkoosolek, et ses suhtes äriomanikkude ja -teenijate vahel nimetamisväärsed arusaamatusi pole ette tulnud, ja äriomanikud nii enne kui pärastki on valmis andma äriteenijatele einetamiseks tarvismineva vaheaja tööpäeva kestes.“

Edasi kuulab II sektsiooni täiskogu koosolek ära informatsiooni ärimaksuseaduse muutmise seaduse kohta ja võttis vastu järgmise resolutsiooni:

„Ära kuulates informatsiooni ärimaksuseaduse muutmise seaduse kohta, konstateerib kaubandus-tööstuskoja II sektsioon, et käesolev muutmisseadus on ainult osaline parandus meie maksustamissüsteemist, seepärast tuleb koyal järelejätmatult nõuda, et maksuseadused täies ulatuses uuendataks ja õiglasemale alusele seataks.

Mis puutub eriti ärimaksuseadusse, siis avaldab sektsiooni üldkoosolek soovi, et sektsiooni büroo omalt poolt juba algataks uue ärimaksuseaduse eelnõu väljatöötamise täies ulatuses ja asuks vastavate materjalide kogumisele.“

Laevaomanikkude ühingu aastakoosolek

peeti ära Tallinnas 4. juunil. Ühingu on läinud aastal edukalt tegutsenud nende ülesannete pii-

rides, mis tal on. Peale kodumaa on oldud välises ühenduses vastavate välismaa ühingutega olles ühtlasi rahvusvahel. laevaomanikkude koonduuse — „Baltic & International Maritime Conference'i“ (9 milj. tn.) — liige.

Peakoosolek võttis vastu tegevuskava ja eelarve 1928. a. peale ning valis juhatuse järgmises koosseisus:

Esimees: dir. H. Neuhaus (A.-S. Tallinna Laeva-Ühisus); abiesimees: kapt. J. Loosberg (Viru Ranna p.-laevad); juhatuse liikmed: kapt. Altenbrun (O.-Ü. Käsnu laevaomanikud); härra dir. A. Vielhaack (A.-S. Pärnu Laevaselts), kapt. J. Teng (Oma laevad ja Hiiu p.-laevad), kapt. A. Horst (A.-S. Balti Päästeselts).

Kandidaadid: härra E. Bergmann (Joh. Linde), kapt. O. Tiedemann (O.-Ü. Käsnu Laevaomanikud), kapt. J. Laredei (A.-L. „Liro“).

Revisj.- komisjoni: kaptenid A. Kook, J. Jaanberg, R. Sergio.

Revisj.-komisjoni kandidaadid: kaptenid ja laevaomanikud: J. Teär ja J. Ottmann.

Nagu sellest seigub, on ühisuse juhatuses esindatud kaugelt suurem osa kaubalaevastikut, mistõttu juhatus võib otsustada laiemaulatuslikke küsimusi, ilma et tarvitseks alati kutsuda kokku üldist koosolekut.

Ühingu sekretäriks on endiselt dipl. ins. E. Masik.

Läbirääkimistes juhti ühemeelselt tähelepanu sellele, et viimasel ajal riigikogu poolt vastuvõetud laevasõiduseaduste alal on mõneski asjas mindud liig kaugele, mis meie kaubalaevastiku edule võib saada takistuseks, eriti sotsiaal-seaduste alal.

Eriti avaldati aga imestust, et Eesti Pangal ja teistel laenuasutustel, kust läinud aastal laevade peale laen välja anti 6%, nüüd on kavatsus tõsta % 8—9 peale, mis oleks täiesti lubamatu.

K.-t.-koja president hra Joakim Puhk välismaalt tagasi.

Esmaspäeval, 11. skp. jõudis Kaubandus-tööstuskoja president hr. Joakim Puhk, kes kauemat aega välismaal, nimelt Helveetsias, ter- vist parandamas viibis, Tallinnasse tagasi.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Tähelepanuks ärimestele.

Publik kaebab sagedasti, et teenimine kohalikkudes pankades on liig aeglane ja temal laheb asjata kaduma rohkesti aega. Pangad püüavad muidugi selle pahe kõrvaldamiseks omalt poolt teha kõik, mis võimalik, kuid siin peaks ka publik ise kaasa aitama. Asi seisab nimelt selles, et suur tung tekib pankades just viimasel kassatunnil, s. o. harilikult kella 1—2 ja suvel laupäeviti kell 11—12, sest suurem osa klientuuri jätab oma asjatoimetuse pankades just viimase tunni peale, mistõttu isegi teenimine võib sagedasti üle määratud aja. Seevastu on aga varemadel kassatundidel publikut pankades vähe ja pangaooperatsioonide toimetamine sünnib kiiresti ja viivitusega. Seepärast oleks väga soovivat, et kliendid, eriti ärimehed, ei jäta oma asjaajamist pankades viimase tunni peale, vaid püüaksid oma operatsioone toimetada ka varemadel tundidel. Kuna välismaa post saabub viimasel ajal palju varemalt, siis ei peaks klientuurile raskusi sünnitama oma asjatoimetust pankades üle viia varemate tundide peale.

Nii siis oleks klientide endi huvides, kui nad seda pankade ringkondadest tulnud soovi ei jäta tähele panemata.

Streigid tööstusettevõtetes 1927. a.

Töölise majanduslik võitlus streigi abil on 1927. a. jooksul meie tööstusettevõtetes mänginud veelgi väiksemat osa kui eelmisel 1926. aastal. Läänud aastal on olnud ainult 5 streiki, millest osa võttis kokku 218 töölise, mis ei tee 1% tööstuses tegevuses olevast tööliste koguarvust. Eelmisel 1926. a. oli streike 14, millest võttis osa 525 töölise ehk 2% kogu tööliste arvust. 1921. a. oli streikide rekordaasta, mil streigiti 53 korda, millest võttis osa 5.156 töölise ehk 18% kogu tööliste arvust. 1927. a. streigid leidsid aset ainult suurtööstuses, kuna väike- ja kesktööstuse alal üldse streike ette ei tulnud. Streikide põhjuseks on olnud enamalt jaolt viivitus palkade maksmisel, mis suhtes tööliste nõudmised, loomulikult, rahuldati. Ülejäänud juhtumel, mil nõuti tööttingimuste parandamist ja töönormide vähendamist, jäid nõudmised täitmata. Üldiselt läks streigi tõttu kaduma 3.067 tööpäeva, mille tööpalk tegi välja 3.880 krooni.

Koduloomade ja liha väljavedu.

(Stat. Le-kb'oo andmetel.)

Hobuste väljavedu.

Hobusekasvatuse huvides oleks Eesti hobustee väljastuse rohkem tahtis kui seni. Väikesel viisil on hobuste väljavedu viimastel aastatel küll kasvanud, kuid õieti ainult Läti turu arvel, kus Eesti hobune poliitmeeste nõuetele vastab. Välja on veetud 1927. a. aluse ainult 878 hobust 22 miljoni sendi väärtuses. Neist läks Lätisse 871 hobust. 1926. a. veeti välja 743 ja 1925. a. 629 hobust ja ka peaaegu kõik Lätisse.

Veiste ja veiseliha väljavedu.

Veiste kui ka veiseliha väljavedu suurenes 1927. a. tugevasti. Elusveiseid veeti 1927. a. välja 10.170 pead 121,9 miljoni sendi väärtuses. Aasta varem, 1926. a., veeti välja 5.277 veist 80,1 milj. sendi väärtuses. 1925. a. veeti veiseid välja 8.738 pead ja aasta varem sama palju kui 1925. a.

Veiseliha väljavedu on 1927. a. ka suurenenud. Kuna eelmistel aastatel veiseliha väljavedu oli ainult mõnisada tonni (1925. a. kõige rohkem — 302 t.), tõusis ta 1116 tonnile 1927. a.

Vasikaliha veetakse välja võrdlemisi vähe, kuid ka selle väljavedu kasvas 1927. a. 49,4 tonnile 30,3 tonnilt 1926. a. ja 23,5 tonnilt 1925. a.

Sigade ja sealiha väljavedu.

Elussigade väljavedu on järjekindlalt vähenenud, kuna sealiha väljavedu alaliselt suureneb. 1924. a. veeti välja 1658 elussiga, siis igal aastal ikka vähem ja 1927. a. ainult veel 319 siga 2,2 miljoni sendi väärtuses.

Sealiha väljavedu on samade aastate jooksul kasvanud 507,7 tn. 1924. a. 2700 tn. 1927. a. Väärtuse järele oli sealiha väljaveo kasvamine 69,2 milj. sendilt 1924. a. 365,0 miljoni sendile 1927. a. Isčaranis on suurenenud peekonijäljavedu. 1926. a. väljaveetud 1436 tonnist sealihast läks välja 1384 tonni peekonijäljavedu ja 1927. a. väljaveetud 2700 tonnist sealihast oli 2600 tonni peekonit.

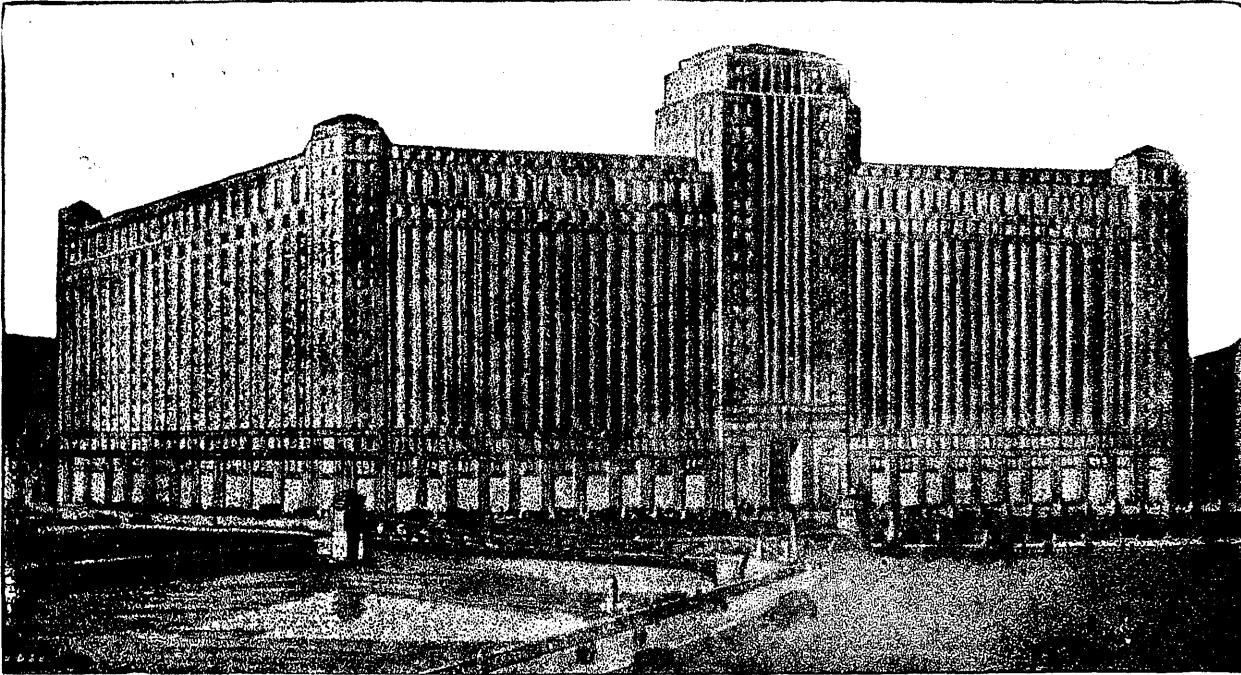
Lambaliha väljavedu.

Elavate lammaste väljavedu on väga väike. 1927. a. on ainult 6 lammast elusalt välja veetud. Lambaliha väljavedu näitab järjekindlat suurenemist 1927. a. on välja veetud lambaliha juba 341,9 tonni 30,9 milj. sendi väärtuses, kuna 1924. a. läks välja ainult 33 tonni niisugust liha 2,8 milj. sendi väärtuses.

16. Saksa idamess.

Suur Königsbergi idamess, mis tänavu peetakse 12.—15. augustini, kavatseb teostada oma programmi märksa laiaulatuslikumalt kui seni. Ühtaegu mustermessiga kornaldatakse ka tehniline ja ehitusnäitus, samuti ka suureviisiline põllumajandusmasinate näitus. Suure huvi pä-

rast, mida tuntakse põllumajanduslikkude näituste vastu praegusel ajal, on kavassee võetud ka igasuguste põllumajandusartiklite, seemnete, loomade jne. näitused ja oksjonid. Läänud aasta eeskujul korraldatakse tänavu veel täiuslikumalt ka piimamajanduse ja kalanduse, samuti ka asundusasjanduse alal erinäitused.

Chicago hiigla kaubahoone, mis läheb maksma 30.000.000 dollarit.

Chicago uus kaubahoone A. Ühisriiges

Kaks korda suurem kõige suuremast ehitusest maailmas.

Chicagos tahetakse üles ehitada kaubahoone, mis saab kaks korda suurem kui kõige suurem seni maailmas leiduv ehitus. See hiiglaehitus võtab pikkuselt enda alla tervenisti 2 linnajagu (kvartali) ja saab 18—23 korda kõrge.

Uues kavatsetavas kaubahoones leiaksid ostjad kõik mugavused, mis veel üldse on mõeldavad. Ehitus, mida alatakse juba nüüd kohe, läheb maksma \$ 30.000.000. Hoone pikkus saab 724, laius aga 577 jalga, üldine põrandapind ulatub 4.000.000 ruutjalale.

Hoone saab sisaldama lugemata arvu osakondi. Üksi mööblisakonna alla on ette nähtud 2.000.000 ruutjalga põrandapinda. Selles hoones oleksid müügiks välja pandud kogu maailma paremate tehaste saadused.

Iga maja kord, mille põrandapind ulatub 200.000 ruutjalani, moodustab endast avara bülvuari, mis on 650 jalga pikk ja mille mõlemal küljel asuvad kaubamüügi osakonnad.

Hoone alumine kord ehitatakse moodsaks kaubajaamaks, kuhu käivad sisse raudteede liinid.

Hoone tornides asuvad kaupmeestele klubi-, söögi-, lugemis- ja suitsetamisruumid. Seal samas ei puudu ka võõrastemaja ja koosolekute saalid. —

Õiendus.

Meie ajakirja nr. 11 1. juunist s. a. on kirjutuses „Linakasvatuse seisukord Eestis“ sisse sattunud viga. Linaeksporitööride nimestikus seisab muude hulgas C. F. Leihberg — Tartu Tähe t. 28, peab aga olema Aktsiaselts C. F. Leihberg — Tartus, Riia t. 135, mida palume lugejaid iahkesti arvesse võtta.

Toimetus.

Soome:

Paberitööstuse saaduste turg. Nõudmine ajalehepaberi peale välismaalt on viimasel ajal suurenenud, ka hinnad on vähe tõusnud. Mõned tehased on selle aasta tootangu juba kõik ette ära müünud. Nõudmine keemilise puumassi peale on s. a. väiksem, selle asemel on mehaanilisel puumassil hea minek, tänavuse aasta produktsiooni on vabrikud kõik ette ära müünud.

Paberitöösturitele teeb tulevikuväljavaadete suhtes muret paberitööstuse kiire arenemine Põhja-Ameerikas. Märtsikuu produktsioon olivat seal s. a. tõusnud 338.675 tonni peale. Üksi Kanada ajalehepaberi toodang on s. a. märtsis 87.843 tonni võrra suurenenud (18%). Praegu töötavat P.-Ameerika paberitööstuses keskmiselt 80% koormatusega, 100% koormatuse juures tõuseks iga kuu ajalehepaberi toodang seal 450.000 tonni peale, kuna kogu Ameerika kulu- tus 300.000 tonni kuus välja teeb. Üldse ollakse arvamusel, et sarnase konjunktuuri puhul on tulemas suur võistlus paberiturul.

Villase riide hind tõuseb. Kuna k. a. esimesel veerandil maailmaturul villahin- nad 20—25% võrra on tõusnud, on ka Soome villase riide tehased hindu lakanud tõstma. Seni on halvemate riidesortide hindu Smk. 1—5 meetri pealt tõstetud ja paremate sortide hindu 5—8 Smk. meetri pealt.

Seisukord puuturul. Ajalehtede teatel on puuturu seisukord vähe paranenud. Sis- eostud on suurenenud nii Inglismaalt kui ka Euroopa mannermaa riikidest. Selle peale vaata- mata otsustati Soome saeveskite omanikkude üldkoosolekul 28. skp. Helsingis toodangut s. a. 10% võrra vähendada. Koosoleku otsuses tooni tatakse, et produktsiooni vähendamise peab kohe algust tegema, et see aasta lõpupoole soodsalt hindade peale mõjuks. Lõpuks vahetati mõt- teid ka 1929. a. tootangu vähendamise suhtes ja tunnistati see põhimõttelikult tarvilikuks.

Pankrotid aasta esimesel veerandil. Käesoleva aasta esimesel veerandil on kokku 251 maksujõuetuks jäämise juhtumist Soomes ette tulnud ehk 8 vähem kui l. a. samal ajal. Pankrotidest oli kaubandusalal 145, põl- lutöös 21, tööstuses 2 ja muid 83. Läänud aastal olid vastavad arvud: 137, — 33, — 2, — ja 87.

Kalakaonservitööstus. Praegu töö- tab Soomes kalakonserveerimise alal 11 vabri- kut. Toodangu koguväärtus on iga aastaga kas- vanud 6 milj. Smk. pealt 1925. aastal 12 milj. Smk. peale 1927. a. Kogu produktsioon tarvi-

tatakse ära kodumaal, kuid viimasel ajal olevat ka väljavaateid ekspordiks U. S. A.-sse ja Inglismaale. Kalakonservitööstus on siiski nii võira uus ala Soomes, et raske on sinna tarvi- list kapitali saada, seepärast paneb põllumajan- duse valitsus ette tuleva aasta eelarvesse võtta 2 milj. Smk. odavaprotsendilise laenu andmi- seks nimetatud tööstusele.

Läti:

Võõrkaubandus. Võiekспорт võtab jälle hoogu. Aprillis mahutati riigi kulmutus- majja 19.474 tonni, s. o. umbes 989.280 kg. võid. Läänud aasta samal kuul oli vastav arv 15.532 tonni. Välismaale eksporteeriti aprillikuul 18.076 tonni võid (918.260 klgr.), kuna läinud aastal samal ajal eksporteeriti kõigest 16.782 tonni. Eksporteeritud võist läks suurem osa, nimelt 15.620 tonni, Saksamaale, 1391 tonni Inglismaa- le ja 65 tonni Daani.

Rootsi:

Liha väljaveo asjus Rootsi.

Nagu Eesti saatkond Stockholmis teatab, lan- ges lihahind jaanuarist märtsini Stockholmis turul kuni 30%. Põhjuseks oli, et Põhja-Rootsis olid suured tööseisakud, mille tõttu Lõuna-Root- si liha sinna vähemal määral läks ja Stockholmis lihaga üle uputas.

Takistus tehakse sealihha sisseveole Eestist. Selle küsimuse lahendamiseks on astutud samme.

Rootsi põllumeeste poolt esitati riigipäeval vastuvõtmiseks soovivaalduis, mis soovitas valit- susle panna maksma määruse, mille järele sis- seveetud lihast valmistatud vorstid, mille peale sisseveetud liha peamiselt läheb, märgitaks eri- märgiga ja seega tehtaks hinnas odavamaks. See soovivaalduis on riigitoles vastu võetud.

Stockholmi vabasadam.

Stockholmi vabasadama 1927. a. aruande jär- gi, mis hiljuti avaldati, tõusid bruttosissetulekud kr. 1.030.000 peale, millest vabasadam 500.000 kr. peab maksma Stockholmis linnale maaala ren- diks. 1927. aasta jooksul on vaba. idamas käinud 989 laeva kogutonnashiga 449.221 netto-rg.-tn. ja 207 praami 15.574 tonni. Paljud firmad on ka- sutanud vabasadama eesõigustatud seisukorda, sildudes ja lossides kaupu tasumata tollimakse. Nad on seega oma kaubalaod koondanud vaba- sadamasse, kust kaup osakaupa ja tarviduse järgi välja viiakse, õiendades tollimaksud ainult nende kaupade pealt, mis müüdüd või mis trans- porteeritakse sisemaale.

Eriti tähtis on aga vabasadam neile firmadele, kes kauplevad naabermaadega, kuna nad ilma aegaviitvate tollivormaliteetideta võivad

kauba vabasadammas maha lossida ja sealt edasi eksporteerida.

Uusi seadusi ja määrusi.

Sisseveo üld- ja minimaaltollitariifi maksmapanemine.

Praegu maksev sisseveotolli põhitariif ühes lepinglariididega, mis võetakse tarvitusele kaubalepingutes ettenähtud alustel, on riigikogu poolt 3. mail 1928. a. vastuvõetud seaduses tunnustatud ajutiselt, kuni uute üld- ja minimaaltollitariifiie maksmapanemiseni, minimaaltollitariifiiks.

Sisseveo üldtollitariifina pannakse maksma praegune sisseveo tollipõhitariif tollimäärade kõrgendusega 50% võrra.

See seadus astub jõusse 4 kuud pärast ta väljakuulutamist „Riigi Teatajas“. Ta ilmus „R. T.“ 15 mail 1928. a, seega hakkab maksma septembri keskpaigas

Vabariigi valitsusel on õigus ajutiselt, kuid mitte kauemaks kui 1. jaan. 1929, lükata edasi üldtollitariifi määrade tarvitusele võtmist ja pikendada tollipõhitariifi käsitamise aega nende riikide suhtes, kellega selle seaduse jõusseastumisel käimas läbiraakimised kaubalepingu sõlmimiseks või kellega sõlmitud kaubalepingud alles jõusse astumata.

Üldtollitariifi hakatakse käsitama kõigi nende riikide maa- ja tööstussaaduste kohta, kellega Eestil kaubaleping puudub või kellega sõlmitud lepingus ei ole ette nähtud tollisoodustusi Eesti maa- ja tööstussaadustele. (R. Teat. nr. 39 — 1928. a.).

Määrus riigi deposiitsummade arvelt laevasõidu- le pikalaenupanga poolt laenu andmiseks.

Vabariigi valitsuse otsuse kohaselt 16. III s. a. on antud raha- ja kaubandusministri kokkuleppel määrus pikalaenupangale riigi deposiitsummadest antud 200.000 kr. väljaandmiseks laevasõidule.

Sisu lühidalt järgmine:

Laenu antakse laevade ostmiseks välismaalt, ehitamiseks või remonteerimiseks.

Laenu nõudmise palve tuleb esitada pikalaenupangale viimase põhikirjas ettenähtud korras.

Enne laenu otsustamist kuulab pikalaenupank kaubandus-tööstusministri arvamist, mille

saavutamiseks oma otsuse annab laevasõidu laenufondi komitee.

Laenu antakse vastavalt üldearvustele kuni 15 a. trras- ja 10 a. puulaevadele 50% esimeste ja 40% viimaste väärtusest.

Laenu protsent on 6.

E. M.

Kange äädikahappe ja essentsi müügi keeld.

„R. T.“ nr. 39 — 1928. on ilmunud määrus kangema kui 30°-lise äädikahappe ja essentsi vahamiügi keelu kohta. See määrus hakkab maksma kuus kuud peale avaldamist. Ta ilmus „Riigi Teatajas“ 15. mail 1928. a.

Eesti-Belgia vaheline konsulaarkonventsioon astus jõusse 30. apr. 1928. a. („Riigi Teataja“ nr 39 — 1928. a.).

Kirjutusmaterjalid ja kantseleitarbed

Philipp Schaefer A/S.

Tallinn, Harju t. 21. Kõne nr. 12-12.

Soovitab:

Valgustuspaberit

Vahapaberit

Joonistus-

lõuendit

Joonistus- ja paberit rullides ja lehtedes

Sirklikaste

Igasuugu kirjutustarbeid

Oma büroomasinat
parandustöököda.

Äriettevõtete koosolekuid.

20. juunil

A. S. „Eesti Petrol“ aktsionäride korriline peakoosolek kell 12 Tallinnas S. Karja t. 4.

22. juunil

A. S. „Aeronaut“ aktsionäride korriline peakoosolek kell 17 Tallinnas S. Tatari 28.

25. juunil

O.-ü „Tubak“ korriline peakoosolek kell 14 Tallinnas Taldiski mnt. 19.

30. juunil

A. S. puupapivabriku „Waldhof“ korriline peakoosolek kell 13 Pärnus Waldhof Villa Nagel.

Turgude ülevaade.

Rahaturg. Kerge pinevus, mis on viimastel nädalatel tekkinud rahaturul, on kutsutud esile asjaoludega, et pangad puueksportööre praegu, puueksporti hooajal, varustavad suuremate krediitidega. Ometi on suudetud kõik nõudmised täieliselt rahuldada, kuna hoiusummad pankades viimasel ajal hoogsalt on kasvanud. Välisvaluuta tagavarad Eesti pangas näitavad möödunud kuul jällegi kasvu, nii et liikvelolevate rahatähtede kate on veelgi paranenud.

Pikalaenupanga kaudu on eriti põllumajandusele võimaldatud suuremaid laene.

Kaubaturg. Ametlikud noteeringud Tallinna kaubabörsil jäid nädalal peale suvistepühia ära. Kartulihinnad välismaal (Rootsis ja Norras) on viimasel ajal tugevasti alla läinud, ometi kestab nende eksport järjest edasi. Linaeksport jõuab lõpule, produktentide käes ei ole enam nimetamisväärseid tagavarasid. Võihinnad muutusetu.

Toiduainete turg.

	Lond.n.			
11. VI. 28. Nisu, kaal—496 Ingl. n.		Pärnu H. D. sh.	98.0	— 0.
Northern Manitoba £	— —55/—	Slanetz U/A Medium "	112.0	— 111'0
Hard Winter "	— — —	Bacon, kaal 112 Ingl. naela,		
Rosario Santa "	— —50/7½	Iiri sh.	101.0	— 115.0
Jahu, kaal — 280 Ingl. naela.		Daani "	96.0	— 100.0
Manitoba "	— —38/9	Kanada "	93.0	— 96.0
Austraalia "	— —36/9	Ameerika "	— — —	—
Kansas "	— —40/—	Munad, kaal — 120 Ingl. naela		
Odrad Kanada Nr. 3, kaal —		Inglise "	10.6	— 13.6
370 Ingl. naela. "	— — —	Iiri "	11.6	— 12.6
California kaal — 424 Ingl.		Või, kaal 112 Ingl. n.		
naela "	— 37/9	Hollandi sh.	164.0	— 166.0
Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela		Daani "	170.0	— —
La Plata "	30/6	Us-Meremaa "	166.0	— 172.0
Canada Nr. 2. "	32/9	Austraalia "	156.0	— 160.0
2. VI. 28. Linad, cif.		Argentiina "	148.0	— 150.0
Riga Z. K. sh.	102.0	Eesti või "	— — —	—
		Läti või I sort "	— — —	—
		" " II " "	— — —	—

Tallinna Vastastikku Vastutav. Ametnikkude Ühing

Tallinnas, S. Karja 18, telefon 15-48

Soovib oma liikmeid vastutavateks ametnikkudeks ja vastutab nende kätte usaldatud varanduste eest.

Vastutuskapital seisab Tallinna börsikomitee valve all.

Ühing on asutatud 1920. aastal.

Hamburg.

11. VI. 28. Nisu
 Sisemaa, tonni eest . . . Rmk. 274—276
 Manitoba, cif 100 kgr. eest term. fl. 14.85
 Hard Winter, cif 100 kgr. eest termiin fl. 13.80
 Ameerika jahu, cif. 100 kgr. eest termiin \$ 6½ - 8½

Rukis
 Sisemaa, tonni eest . . . Rmk. 299 - 301
 Western II, cif 100 kgr. eest fl. 15.10

Kaerad
 Sisemaa, tonni eest . . . Rmk. 274—288

10. VI. 28. Odrad, suve
 Sisemaa, tonni eest . . . Rmk. 266—310

Suhkur
 C. S. R. Feinkorn, 50 kgr. eest loco £ 13/11½

Saksa „Eksport“, 50 kgr. eest termiin £ 13/11½

Riis Burmah II, 50 kgr. eest „ 13/10½

Rasv
 Purelard American, 100 kgr. eest \$ 30.75
 Steamlard „ 29.75

Või Berliini en gros hinnad, tsentneri eest Rmk.

Sisemaa I sort „ —
 „ II „ „ —
 Välismaa I sort „ —
 „ II „ „ —
 „ III „ „ —
 Eesti või „ —
 Läti punane „ —
 „ must „ —

Välisbörsid :

	L O N D O N										
	30. V	31. V	1. VI	2. VI	4. VI	5. VI	6. VI	7. VI	8. VI	9. VI	11. VI
Frank . . .	124.02	124.02	124.02	124.02	124.00	124.02	124.14	124.17	124.18	124.13	124.13
Dollar . . .	4.8840	4.8837	4.8837	4.8837	4.8835	4.8815	4.8825	4.8823	4.8825	4.8823	4.8813/64
Rootsi kroon	18.195/8	18.195/8	18.195/8	18.195/8	18.195/8	18.193/8	18.191/2	18.195/8	18.19	18.19	18.19
Daani kroon	18.19	18.183/4	18.183/4	18.185/8	18.195/8	18.193/8	18.195/8	18.195/8	18.193/8	18.195/8	18.195/8
Norra kroon	18.223/4	18.223/8	18.227/8	18.223/8	18.227/8	18.223/8	18.227/8	18.227/8	18.223/8	18.225/8	18.221/4
Saksa mark	20.393/4	20.40	20.40	20.40	20.411/8	20.42	20.431/4	20.425/8	20.431/4	20.437/8	20.423/4
Soome mark	194.—	193.90	194.00	194.05	194.—	194.—	194.—	194.—	193.95	194.—	194.00
Floriin. . .	12.0962	12.0956	12.0925	12.0925	12.0918	12.0937	12.0975	12.0975	12.0962	12.0987	12.0915/16
Liira . . .		92.66	92.69	92.68	92.69	92.69	92.70	92.73	92.73	92.76	92.82
Helveetsia fr.	25.335/8	25.331/4	25.331/2	25.337/8	25.333/8	25.323/4	25.325/8	25.327/8	25.33	25.335/8	25.333/8
Tshehhosl.kr	164.75	164.81	164.81	164.75	164.78	164.81	164.70	164.68	164.68	164.71	164.23/32
Belgia frank		34.98	34.98	34.985/8	34.983/8	34.987/8	34.977/8	34.975/8	34.957/8	34.95	34.953/8
Shillingid	34.71	34.71	34.70	34.70	34.70	34.71	34.70	34.70	34.70	34.70	34.7050
Pengo . . .	27.97	27.95	27.96	27.96	27.96	27.97	27.97	27.97	27.96	27.96	27.96
Latt . . .	25.20	25.20	25.20	25.20	25.20	25.20	25.25	25.25	25.25	25.25	25.22
Litt . . .	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—
Tsherv. . .	949.—	949.—	949.—	949.—	949.—	949.—	948.—	948.—	948.—	948.—	948.—
Eesti kroon .	18.20	18.20	18.20	18.20	18.20	18.20	18.20	18.20	18.20	18.20	18.20
Höbe p/unts	2/33/4	2/311/16	2/41/16	2/315/16	2/33/4	2/35/8	2/313/16	2/39/16	2/31/4	2/31/2	2/33/4
Plaati p/unts											
Kuld p/u. .					84/11		84/101/2		84/101/2		

	B E R L I I N										
	30. V	31. V	1. VI	2. VI	4. VI	5. VI	6. VI	7. VI	8. VI	9. VI	11. VI
Naelsterling	20.402	20.402	20.398	20.398	20.358	20.422	20.434	20.416	20.434	20.437	20.425
Frank . . .	16.455	16.455	16.40	16.45	16.43	16.445	16.455	16.445	16.455	16.465	16.45
Dollar . . .	4.177	4.177	4.177	4.177	4.1785	4.183	4.1855	4.1815	4.1855	4.1855	4.184
Rootsi kroon	112.09	112.11	112.09	112.09	112.15	112.20	112.26	112.20	112.30	112.35	112.28
Daani kroon	112.16	112.18	112.20	112.20	112.21	112.25	112.28	112.23	112.31	112.31	112.28
Norra kroon	111.91	111.93	111.92	111.92	111.97	112.06	112.08	112.03	112.12	112.12	112.08
Soome mark	10.513	10.516	10.514	10.518	10.52	10.528	10.53	10.527	10.532	10.531	10.53
Floriin. . .	168.66	168.64	168.66	168.73	168.78	168.88	168.88	168.79	168.91	168.61	168.82
Liira . . .	22.02	22.02	22.005	22.015	22.03	22.04	22.04	22.025	22.04	22.04	22.015
Helveetsia fr.	80.515	80.53	80.53	80.53	80.56	80.64	80.64	80.61	80.64	80.64	80.58
Tshehhosl.kr.	12.377	12.38	12.377	12.377	12.385	12.397	12.399	12.394	12.40	12.402	12.398
Belgia frank	58.33	58.32	58.32	58.32	58.34	58.36	58.39	58.345	58.43	58.46	58.435

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavaate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros).

		Kroonid.		Kroonid.
Jahud: nisu, pehme, kõrgem s.,	pd.	7.90—8.10	Õlikoogid, linaseemne	pd. 3.30
Ameerika ja Inglise			päevalille	" 3.15
" sõre, kõrgem sort			" soja tangud	" 3.40
Ameerika ja Inglise	"	8.—8.15	Jahu, päevalille	" 3.25
„J. Puhk ja Pojad“ rukkijahu	"	4.10—4.20	Segajõutoit I s.	" 3.25
pütül	"	5.30—5.50	" II s.	" 2.90
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski			Mais	" —
saadused. Hinnad arvatud 50			Suhkrupeedi koogid	" —
klg. eest ühes valge puuvil-			Nisukliid	" 2.50
lase kotiga.			Puuvillane riie, Bjas	arss. 0.42—0.52
Pütülijahu:			" Mitkal	" 0.32—0.38
Rukkipütül patent (à 50 kg.)	puud	6.10	Lina, Liivi R. Saatejaam	pd. 24—24.50
harilik	"	5.40	" Petseri	" 26.50—27
„Eesti Parem“ saiajahu à 50 kg.	"	8.20	" Võru	" 25—25.50
„Kalev“	"	7.90	" Tartu	" 24—24.50
„Taara“	"	7.60	Linaseemned, õli, 90% basis	" —
„Kungla“	"	7.—	Kivistüsi, auru, Yorkshire, 2k.pest.	" 0.40—0.42
„Sampo“	"	6.60	" Newcastle	" 0.40—0.42
Manna	"	8.80	" sepa	" 0.41—0.43
Granular	"	8.—	Koks, valu	" —
" poolsõre	"	8.40	" gaasi	" 0.65
" sõre	"	8.50	Põlevkivi, I sort A fr-ko Kohtla j.	" 0.10
A/S. Rotermanni teh.:			" I " B	" 0.09
Jahu: nisu, pehme — sõre	"	6.70—8.70	" II "	" 0.075
" rukki	"	4.20—4.30	" III "	" 0.05
" pütül	"	5.30—5.40	" Fenolaat, Tallinn	" 1.70
Rukis Saksa	"	—	" Gudroon	" 2.25
" Ameerika	"	3.85—3.90	Riigi turbatõstus: „Turba“	" 0.21
Kaerad, toidu, välismaa	"	3.30—3.35	Põlevkivipigi	" 2.—
" külvi	"	—	Raud, sordi	" 2.25—2.30
Odrad, õlle	"	—	" vits	" 3—3.80
" toidu	"	3.70—3.75	" plekk	" 3.20—4.20
Riis, Burma II	"	6.—6.05	" plekk, tsingitud	" 5.80—6.20
Kartulid, eksport	"	1.10—1.15	Raudtalad	" 2.35—2.40
" piirituse	"	—	Teras, vedru	" 4.40—5
Kartulitärklis „Superieur“	"	7.25	" tööriistade	" 12—14
Pliim, pudelites	ltr.	—	" talla	" —
Või, eksport, I sort	pd.	43.20—45.20	Inglitina	" 95—100
Margariin, välismaa	"	20.—20.80	Seatina	" 10.50—11
" kodumaa	"	18.—20.80	Vaskplekk, punane	" 33—33.50
Kaseiin, Eesti	"	13.50—14.—	" valge	" 32.00—32.50
Juust „Schweitsi“, kodumaa	"	28.50—29.50	Tsinkplekk	" 16.—
Munad, eksport f.s.(kast 360 tk.)	kast	26.10	Masinaõli, Vene ja Poola	" 4.50—4.60
" II s.(" 1440 tk.)	"	—	" Ameerika	" 4.90—5.20
Kakao, Hollandi	pd.	26—34	" mootori	" 5.80—7
" Inglise	"	22—26	" Poola	" 5.70—7.10
" Ameerika	"	20—21	" auto	" 6.50—11
Kohv, Rio, Santos	"	46—48	" Poola	" 6.50—7
" Kesk-Ameerika sordid	"	55—73	Linaseemneõli	" 14.10—15.40
Tee, lahtine, Orange Pekoe, Tseilon	"	86—94	Värnits	" 14.50—16
" Orange Pekoe, Java	"	78.00—88.00	Parafinõli, Poola,	" 7.75—9
" Moning, Hiina	"	44—48	Tsilindriõli, Vene	" —
Suhkur, peenike, valge, Saksam.	"	—	" Ameerika haril. aur. 280°	" 5.10—6
" Tshehhosl.	"	6.55—6.65	" ülekuum. " 3200	" 7.50—9
Suhkur, peenike, valge, Poola	"	6.50—6.60	Põlevkiviõli	" 1.70
" Java	"	—	Nafta, Vene	" 2.20—2.45
Siirup, kartuli, 420/0	"	7.75	" Ameerika	" 2—2.20
Glükoos	"	7.50	" Poola	" 2.05—2.20
Sool, lahtine, Saksa	"	0.50—0.52	Petrooleum, Vene, sisternid ja	
Heeringad, Yarmouth, Matties	tünn	48—50	" vaadid	" 2.70—2.80
Heeringad, Yarmouth Matfulls	"	52—54	" Am., sistern. ja vaadid	" 2.70—2.80
Heeringad, Schoti, Matties	"	43—45	Bensiin, Vene	" 4.70—4.90
" Matfulls	"	50—54	" Ameerika	" 4.80—5
" Islandi Slo	"	28—30	" Poola	" 4.75—5
Liha, sea, I sort	pd.	14.80—16.—	Piiritus, eksport (excl. vaat) fob	ltr.
Liha, looma, I sort	"	8—12	" Pesusooda, välismaa	pd. —
			" kodumaa	" 1.90—2
			Seebikivi 720/0	" 4.80—5

Värvid, nigrosiin, veessulav, välism.pd.	88.—
" tsinkvalge, välism.	13.—13.60
" tinavalge, "	13.50—14.20
" ooker, "	3.10—4.35
Väetisained,	
salpeeter, Norra 100 kg. tünn	19.—
" Tshiili 75 " kott	17.—
" superfosfaat 18—20% 100 kg. "	5.60
" thomasjahu 16—17% 100 kg. "	5.10
" kaalisool 30% 100 kg. "	—
" 40% " " "	9.90
" kainiit 12% " " "	4.80
Väävelhupiummoniaak 75 kg. kott	18.—
Lubjalämmastik 100 kg.	17.50
Vosvoriit, Eesti 25—27% 100 kg.	5.—
Eesti rikast. vosvoriit 28—30% pd.	4.40
Paber, rotatsiooni	
Tsement, Portland, Kunda pütt 10 pd. 10 nl.	tünn 8.75
Tsement, Aseri	8.75
Kriit, toores	pd. —
" pestud	1.15—1.25
Asfalt	1.35
Kivitõrv, välismaa	3—3.20
Puutõrv	3.80—4
Lubi	0.43—0.50
Kips, tükkides	0.25
" jahvatatud	0.40
" krohvimise	0.60—0.70
Tulitikud, orig. kast (5000 toosi)	1.10—1.25
Nahk, talla, Eesti, kodumaa tooresnahast, I s.	pd. 66.—70.
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, I sort	" 74.—74.50
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, II sort	" 68.—70.

Tallinna börsi kursisedel.

		6. VI.	7. VI.	8. VI.	9. VI.	11. VI.	12. VI.
New-York	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	3.72	3.72	3.72	3.72	3.72	3.72
	M.	3.73	3.73	3.73	3.73	3.73	3.73
London	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.16	18.16	18.16	18.16	18.16	18.16
	M.	18.21	18.21	18.21	18.21	18.21	18.21
Berliin	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	88.95	88.90	88.90	88.90	88.85	88.85
	M.	89.55	89.50	89.50	89.50	89.45	89.45
Helsingi	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	9.35	9.35	9.35	9.35	9.35	9.35
	M.	9.40	9.40	9.40	9.40	9.40	9.40
Stokholm	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	99.80	99.80	99.80	99.85	99.85	99.85
	M.	100.40	100.40	100.40	100.45	100.45	100.45
Kopenh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	99.80	99.80	99.80	99.85	99.80	99.80
	M.	100.40	100.40	100.40	100.45	100.40	100.40
Oslo	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	99.55	99.55	99.55	99.55	99.55	99.55
	M.	100.25	100.25	100.25	100.25	100.25	100.25
Pariis	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	14.65	14.65	14.65	14.65	14.65	14.65
	M.	14.90	14.90	14.90	14.90	14.90	14.90
Prants. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	150.15	150.15	150.15	150.15	150.10	150.10
	M.	150.95	150.95	150.95	150.95	150.90	150.90
Amsterd.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	150.15	150.15	150.15	150.15	150.10	150.10
	M.	150.95	150.95	150.95	150.95	150.90	150.90
Riia	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	71.90	71.95	71.95	71.95	71.95	71.95
	M.	72.40	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45
Zürich	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	71.70	71.75	71.70	71.70	71.70	71.70
	M.	72.30	72.30	72.30	72.30	72.30	72.30
Brüssel	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	51.90	51.95	51.95	51.95	51.95	51.95
	M.	52.40	52.45	52.45	52.45	52.45	52.45
Milano	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	19.60	19.60	19.60	19.60	19.60	19.55
	M.	20.—	20.—	20.—	20.—	20.—	19.95
Praha	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	11.05	11.05	11.05	11.05	11.05	11.05
	M.	11.25	11.25	11.25	11.25	11.25	11.25
Viin	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	52.35	52.35	52.35	52.35	52.35	52.35
	M.	52.95	52.95	52.95	52.95	52.95	52.95
Budapest	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	64.95	64.95	64.95	64.95	64.95	64.95
	M.	65.65	65.65	65.65	65.65	65.65	65.65
Varssavi	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	41.50	41.50	41.50	41.50	41.50	41.50
	M.	42.70	42.70	42.70	42.70	42.70	42.70
Kaunas	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	36.70	36.70	36.70	36.70	36.70	36.70
	M.	37.30	37.30	37.30	37.30	37.30	37.30
Moskva	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	191.25	191.50	191.50	191.50	191.50	191.50
	M.	192.75	193.—	193.—	193.—	193.—	193.—
Danzig	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.65	72.65	72.65	72.65	72.65	72.65
	M.	73.25	73.25	73.25	73.25	73.25	73.25

Puuvill. Liverpooli börs.

American Fully Middling Inglise naela (lbs) eest juunil 4. Ingl. pensil (d) loko 11.51, juuli 11.15, okt. 11.03, jaan. 10.95, juunil 5. Ingl. pensil (d) loko 11.68, juuli 11.14, okt. 11.03, jaan. 10.95.

Prahid:

Lina			
Tallinn — Stettiin	tonn sh.	22/6	
" — Ghent	" "	22/6	
" — Dundee	" "	22/6	
" — Belfast	" "	50—52	

Takud

Puumaterjalid			
	Standard		
Tallinn — London	" sh.	—	
" — E. C. C. P. (Inglise idarand)	" "	—	
" — Antwerpen	" "	38/—	
" — Southampton	" "	42/6	
" — Manchester	" "	55/—	
" — Rotterdam	" "	—	
" — Amsterdam	" "	—	

Segakaup

Tallinn — Stettiin	tonn sh.	12—25/—
" — London	" "	—
" — Stokholm	" Rk.	10—30

Või

Tallinn — Stettiin	tünn sh.	1/6
------------------------------	----------	-----

Kartulid

Tallinn — Stokholm	tonn Rkr.	10—11.—
------------------------------	-----------	---------

Põhja Kinnitus-aktsiaselts, Tallinnas

Ä R I S E I S

Aktiv	31. detsembril 1927. a.	Passiv	
Kassa	206.995.—	Põhikapital	3.000.0.0.—
Arved pankades	1 469.474.—	Tagavarakapital	1.288.348.—
Liikuva varanduse arve	1.086 075 —	Amortisatsioonikapital	456.874.—
Edasikinnitajate arve	2.421.409.—	Preemia reserv omal arvel	4.886.012.—
Agentuuride arve	1 320.584 —	Elukinnit. preemia reserv ja ülekanne	2.869.635.—
Kinnitumaksu reservi depoo arve	794.142.—	Elukinnituse dividendi fond	134.133.—
Aeglastatud elukinnituspreamiad	1 865.291.—	Kahjude reserv	546.798.—
Deebitorid	3 571.418.—	Tempelmaksu arve	181.743.—
Üleminevate summade arve	115 366.—	Edasikinnitajate arve	3.725.093.—
		Väljavõtmata dividendi arve	18.450.—
		Üleminevate summade arve	4.366 106.—
		1926. a. puhta kasu ülejääk	99.762.—
		1927. a puhaskasu	1.280.800.—
	<u>22.853.754.—</u>		<u>22.853.754.—</u>

J u h a t u s :

F. Berg, H. Rauert, Th. Seisler
Esimees

G. Reuss, E. Kübarsepp
A-jaajajad direktorid

Raamatupidaja: H. Werner

„POLARIS“

Eesti kinnitus A./S. Tallinnas

Lõpuarve 31. detsembriks 1927. a.

Kassa	224.324—	Aktsiakapital	10.000.000—
Jooksvad arved pankades	47.430.390—	Tagavarakapital	3.333.334—
Väärtpaberid	16.526.002—	Kustutuskapital	897.810—
Mööblid ja sisseseade	2.096.491—	1926. a. kasu ülejääk	79.081—
Vekslid	5.065.576—	Tulekinnitus-preemiatagavara	29.630.733—
Edasikinnitajad, agendid ja t.	21.100.011—	Veokinnitus-preemiatagavara	8.489.299—
		Murdvargus- ja klaasikinnitus-	
		preemiatagavara	302.692—
		Tulekinnitus-kahjutagavara	100.000—
		Veokinnitus-kahjutagavara	500.000—
		Kokku vastutuskapital	53.332.949—
		Edasikinnitajad, agendid ja t.	34.052.301—
		1927. a. pahaskasu	5.057.544—
	<u>92.442.794—</u>		<u>92.442.794—</u>

Revisjoni-komisjon: M. Hornbruch, E. Sporleder jun., E. Bremen, O. Schulmann,
Juhatuse nimel: Esimees: M. Luther, juhat.: G. Mirlieb, raamatupid.: B. Ottenberg.